Súd:	Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka:	11Co/55/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu:	6923202921
Dátum vydania rozhodnutia:	24. 04. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Danica Kočičková
ECLI:	ECLI:SK:KSBB:2025:6923202921.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Danice Kočičkovej a sudcov JUDr. Renáty Deákovej a JUDr. Michala Tagaja ako členov senátu, v právnej veci žalobcu: A. B., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom C. XXXX/X, XXX XX D., zastúpeného Mgr. Martinom Jankovičom, advokátom, so sídlom Železničná 257/19, 050 01 Revúca, proti žalovanému: Slovenská republika, zastúpená Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky, so sídlom Pribinova 2, Bratislava, IČO: 00 151 866, o zaplatenie 4.623,40 Eur s prísl., o odvolaní žalobcu a žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Rimavská Sobota, pracovisko Revúca, č. k. 3C/17/2023 zo dňa 20. marca 2024, takto

r o z h o d o l :

I. Rozsudok okresného súdu vo výroku I., v časti uloženej povinnosti žalovanému zaplatiť žalobcovi sumu 1. 500,- Eur m e n í tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 4.491,40 Eur, do 15 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku; v prevyšujúcej časti žalobou uplatneného nároku na náhradu nemajetkovej ujmy, žalobu zamieta.

II. Vo výroku I., v časti uloženej povinnosti žalovanému zaplatiť žalobcovi úrok z omeškania vo výške 9,50 % ročne zo sumy 1.500,- Eur od 30. 09. 2023 do zaplatenia, rozsudok okresného súdu m e n í tak, že žalobu v tejto časti zamieta.

III. Žalovaný j e p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania v rozsahu 100 % z priznanej sumy, do troch dní od právoplatnosti uznesenia, ktorým súd prvej inštancie rozhodne o ich výške.

o d ô v o d n e n i e :

1. Odvolaním napadnutým rozsudkom okresný súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 1.500,- Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 9,50 % ročne zo sumy 1.500,- Eur od 30.09.2023 do zaplatenia v lehote 15 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku (výrok I.). Vo zvyšnej časti žalobu zamietol (výrok II.). O trovách konania rozhodol okresný súd tak, že „žalovaný je povinný nahradiť žalobcovi trovy konania v rozsahu 100 % zo súdom priznanej sumy v lehote 15 dní od právoplatnosti uznesenia, ktorým bude rozhodnuté o výške trov žalobcu“ (výrok III.).

1.1 V odôvodnení predmetného rozsudku okresný súd uviedol, že žalobca sa žalobou podanou voči žalovanému domáhal zaplatenia sumy 4. 623,40 Eur s úrokom z omeškania vo výške 9,50 % ročne zo sumy 4.623,40 Eur od 28.09.2023 do zaplatenia a náhrady trov konania v plnom rozsahu. Žalobu odôvodnil tým, že je hasičom vykonávajúcim štátnu službu na Okresnom riaditeľstve Hasičského a záchranného zboru v Revúcej. Podanou žalobou sa domáha náhrady škody spôsobenej mu porušením práva Európskej únie z dôvodu nesprávnej, resp. neúplnej transpozície Smernice Európskeho parlamentu a Rady č. 2003/88/ES zo dňa 04.11.2003 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času v (ďalej len „Smernica“ alebo „Smernica č. 2003/88/ES“) a to konkrétne do zákona

č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom a záchrannom zbore (ďalej len „zákon č. 315/2001 Z. z.“), za ktorú transpozíciu Smernice žalovaný zodpovedá na princípe absolútnej objektívnej zodpovednosti. Uviedol, že si uplatňuje nárok na náhodu škody, ktorú mu spôsobil žalovaný v dôsledku porušenia únijného práva prostredníctvom nedostatočnej transpozície Smernice č. 2003/88/ES do slovenského právneho poriadku, čo má za následok nerešpektovanie únijného práva žalobcu Slovenskou republikou na maximálny priemerný 48 - hodinový týždenný pracovný čas vrátane nadčasov, v dôsledku čoho mu vznikla škoda vo forme nemajetkovej ujmy voči štátu. V súvislosti s porušením práva Únie žalobca poukázal na rozhodnutie Súdneho dvor EÚ C-52/04 vo veci Personalrat der Feuerwehr Hamburg, z ktorého vyplýva, že článok 2 Smernice Rady č. 89/391/EHS, ako aj článok 1 ods. 3 Smernice Rady č. 2003/88/ES sa majú vykladať v tom zmysle, že činnosti vykonávané zásahovými silami takej verejnej požiarnej služby ako je verejná služba, o ktorú ide vo veci samej, obvykle patria do pôsobnosti uvedených smerníc, takže článok 6 bod 2 Smernice č. 2003/88/ES v zásade bráni prekročeniu maximálnej hranice 48 hodín určenej ako maximálny týždenný pracovný čas vzťahujúci sa aj na služby požiarnej hliadky. Jeho prekročenie je však možné v prípade výnimočných okolností takej závažnosti a rozsahu, ako je napríklad katastrofa. Zákon č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom a záchrannom zbore (ďalej len „zákon č. 315/2001 Z. z.“) v prílohe 4 bod 6 preberá predmetnú Smernicu, preto je potrebné prijať záver, že v danom prípade služobná činnosť žalobcu patrí do pôsobnosti Smernice 2003/88/ES. Predmetná vec sa týka porušenia práva Únie pre absentujúcu, resp. nesprávnu transpozíciu Smernice do zákona č. 315/2001 Z. z., pretože do pracovného času hasiča sa nezarátava aj jeho pracovná pohotovosť na pracovisku počas jej neaktívnej časti (§ 12 ods. 6 v spojení s § 193 zákona č. 315/2001 Z. z. vylúčil aplikáciu § 96 ods. 2 Zákonníka práce na služobné pomery hasičov). Absentujúca alebo nesprávna transpozícia Smernice EÚ do noriem vnútroštátneho práva je výsledkom zákonodarného a legislatívneho procesu, ktorý je v zmysle § 9 vylúčený z pôsobnosti zákona č. 514/2003 Z. z., nakoľko za nesprávny úradný postup sa nepovažuje postup alebo výsledok postupu Národnej rady SR pri výkone jej pôsobnosti podľa čl. 86 písm. a), d) Ústavy SR a postup alebo výsledok postupu vlády SR pri výkone jej pôsobnosti podľa čl. 119 písm. b) Ústavy SR. Preto pasívne vecne legitimovaným subjektom v konaní o nároku na náhradu škody voči štátu je Slovenská republika, v mene ktorej koná Ministerstvo vnútra SR ako orgán, do pôsobnosti ktorého spadá aj Hasičský a záchranný zbor SR. Takáto objektívna zodpovednosť štátu tu existuje bez ohľadu na to, ktorý verejný orgán sa porušenia práva Únie dopustil, resp. ktorý z orgánov by mal povinnosť škodu podľa vnútroštátnych noriem nahradiť (C–429/09 G. Fuss bod 46). Žalobca v odôvodnení žaloby poukázal ďalej na rozhodnutia Súdneho dvora Európskej únie vo veci C–152/84, C–8/81, C-148/78, v ktorých Súdny dvor EÚ konštatoval, že hoci smernice v zásade nemajú priamy účinok, určité opatrenia stanovené smernicou môžu mať vo výnimočných prípadoch priamy účinok na členský štát aj vtedy ak smernica ešte nebola transponovaná do vnútroštátneho práva alebo bola transponovaná nesprávne. Priamy účinok smernice je daný vtedy, ak sú splnené tieto podmienky: a) záväzok obsiahnutý v smernici je jasný, presný a dostatočne určitý, b) je nepodmienečný, c) uplynula lehota na transpozíciu smernice do vnútroštátneho právneho poriadku, d) nejde o záväzok, ktorý ukladá povinnosť jednotlivcovi (naopak, priznáva mu nejaké právo). Právny základ nároku je daný v dôsledku porušenia práv žalobcu vyplývajúcich z článku 2 a z článku 6 písm. b) Smernice č. 2003/88/ES, pričom základ nároku na náhradu škody je daný aj s poukazom na čl. 36 ods. 1 písm. c), d) a e) Ústavy SR, § 11, § 13 a § 853 Občianskeho zákonníka. Podľa judikatúry Súdneho dvora EÚ má jednotlivec nárok na náhradu škody od členského štátu, ktorý nedodržiava právne predpisy Únie. V dôsledku nerešpektovania čl. 2 ods. 1 a 2 a čl. 6 písm. b) Smernice č. 2003/88/ES pri rozvrhovaní pracovného času prišiel žalobca o veľký počet hodín voľného času, ktoré by inak venoval rozvíjaniu osobných, rodinných a priateľských vzťahov, ako aj fyzickej a psychickej relaxácii, čím došlo k zásahu do jeho osobnostných práv (práva na ochranu zdravia, práva na primeraný odpočinok po práci, práva na vedenie súkromného a rodinného života, práva na ochranu bezpečnosti a zdravia pri práci), za čo mu patrí nárok na primerané odškodnenie. Súdny dvor opakovane vo svojich rozhodnutiach judikoval, že čas pracovnej pohotovosti na pracovisku je potrebné v celom rozsahu zahrnúť do výpočtu maximálneho denného alebo týždenného pracovného času a konštatoval, že pracovná pohotovosť vykonávaná pracovníkom v režime fyzickej prítomnosti v zariadení zamestnávateľa sa považuje ako celok za pracovný čas nezávisle od toho, akú prácu skutočne pracovník vykonáva (C–437/05, C–429/09). Nie je tak podstatné, akým spôsobom žalobca vykonáva službobnú pohotovosť, či je alebo nie je povinný byť bdelý a aktívny počas trvania služobnej pohotovosti, pokiaľ musí byť po stanovený čas k dispozícii zamestnávateľovi. Bez vplyvu na porušenie čl. 6 písm. b) Smernice je preto aj skutočnosť, že za pracovnú pohotovosť je vyplácaná odmena. K nemajetkovej ujme dochádzalo podľa žalobcu osobitne v jednotlivých mesiacoch a v priamej príčinnej súvislosti s porušením Smernice potom boli porušené osobnostné práva žalobcu, pričom následne ku dňu splatnosti mzdy (vždy 10. deň

nasledujúceho mesiaca) táto ujma nebola zo strany žalovaného kompenzovaná v služobnom plate žalobcu o požadovaných 35 %, resp. 20 % navyše k služobnému platu. Žalobca si predmetné nároky podanou žalobou uplatňuje počnúc splatnosťou mzdy za mesiac júl 2020, ktorá bola splatná 10.08. 2020 až po mzdu za mesiac jún 2023, teda za obdobie troch rokov pred podaním tejto žaloby na súd. Žalobca sa podanou žalobou domáha náhrady škody vo forme nemajetkovej ujmy v peniazoch vyčíslenej podľa počtu hodín služobnej pohotovosti, ktoré reálne odslúžil a ktoré mu neboli započítané do služobného času. Za primeranú náhradu považuje finančné odškodnenie rovnajúce sa odmene, ktorú mu priznáva zákon č. 315/2001 Z. z. ako pri nariadenej služobnej pohotovosti (t. j. mimo určenej služobnej pohotovosti). Má za to, že iná forma odškodnenia je v tomto prípade nepostačujúca, napr. morálne zadosťučinenie, ktorým súdna prax rozumie predovšetkým ospravedlnenie, a to vzhľadom na trvanie zásahu do osobnostných práv žalobcu (niekoľko rokov). Žalobca vykonal prepočet hodín služobnej pohotovosti, ktoré mu neboli zarátané do fondu pracovného času v žalovanom období (júl 2020 až jún 2023) v rozsahu 1.762,52 hodín služobnej pohotovosti, ktorá mu nebola započítaná do pracovného času. Pri určení výšky nemajetkovej ujmy žalobca vychádzal z rozdielu náhrady uvedenej v § 122 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z. (15% alebo 30% peňažnej náhrady z prináležiacej hodinovej odmeny za príslušný kalendárny mesiac príslušného kalendárneho roku). V rámci výpočtu výšky nemajetkovej ujmy žalobca v žalobe uviedol tabuľku výpočtu nemajetkovej ujmy, ktorú vypočítal ako rozdiel náhrady uvedenej v § 122 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z. a peňažnej náhrady uvedenej v § 122 ods. 2 písm. a) zákona č. 315/2001 Z. z. Takto vyčíslenú sumu náhrady nemajetkovej ujmy považuje žalobca za primeranú. Žalobca si spolu s uplatnenou žalovanou sumou uplatnil aj nárok na zákonný úrok z omeškania od dátumu doručenia žaloby žalovanému do zaplatenia. V súvislosti s priznávaním úrokov z omeškania poukázal žalobca na nález Ústavného súdu ČR sp. zn. II. ÚS 2149/17 zo dňa 10.12.2019, podľa ktorého, aby mohla náhrada nemajetkovej ujmy pozostalým plniť svoju satisfakčnú a preventívno – sankčnú funkciu a sprostredkovane naplniť pozitívne záväzky plynúce z práva na ochranu súkromného a rodinného života, musí z nej plynúť aj nárok na úroky z omeškania. Nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch je tak podľa žalobcu potrebné považovať za nárok majetkovej povahy, t. j. za peňažný dlh, a to bez ohľadu na právny dôvod, z ktorého tento nárok vzišiel.

1.2 Okresný súd v odôvodnení odvolaním napadnutého rozsudku ďalej uviedol, že žalovaný navrhol žalobu zamietnuť. V rámci svojej procesnej obrany žalovaný namietal, že ustanovenia Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES zo 4. novembra 2003 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času sa na odvetvia činností, ktoré zahŕňajú určité osobitné činnosti služieb civilnej ochrany neuplatňujú, teda Smernica sa podľa žalovaného v plnom rozsahu nevzťahuje na služobný pomer príslušníkov Hasičského a záchranného zboru, preto jej ustanovenia nemohli byť porušené. Štátnu službu príslušníkov Hasičského a záchranného zboru vykonávajúcich zásahovú činnosť, ktorá je špecifická nerovnomerným rozvrhnutím služobného času, na ktorý priamo nadväzuje určená služobná pohotovosť možno jednoznačne subsumovať pod čl. 2 ods. 2 Smernice 89/391/EHS, v ktorom je uvedené, že táto Smernica sa neuplatňuje tam, kde sú s ňou nevyhnutne v rozpore charakteristiky vlastné pre určité osobitné činnosti verejných služieb ako sú napr. ozbrojené sily, polícia alebo určité osobitné činnosti služieb civilnej ochrany. Úlohy, ktoré plnia príslušníci Hasičského a záchranného zboru možno bez akýchkoľvek pochybností subsumovať pod pojem „osobitné činnosti služieb civilnej ochrany v zmysle čl. 2 ods. 2 Smernice 89/391/EHS, preto z tohto dôvodu žalobcovi nemohla podľa žalovaného vzniknúť škoda, nakoľko sa predmetná Smernica na neho nevzťahuje. Pokiaľ ide o výpočet výšky náhrady nemajetkovej ujmy uplatnenej žalobcom, tento žalovaný spochybnil a uviedol, že tabuľky v žalobe nemožno považovať za dôkaz, nakoľko výpočet v nich uvedený je mätúci a predstavuje skôr mzdový nárok. Žalovaný namietal tiež výšku náhrady nemajetkovej ujmy, ktorá je podľa jeho názoru neprimeraná, a to aj v porovnaní s výškou náhrad, ktorá je priznávaná obetiam trestných činov, ktorých ujma je s tvrdenou ujmou žalobcu neporovnateľne vyššia. Žalobca podľa žalovaného neodôvodnil výšku požadovanej peňažnej náhrady nemajetkovej ujmy, pretože neuviedol v čom tvrdený neoprávnený zásah spočíval. Zdôraznil, že nestačí, aby zásah mohol vyvolať určitú reakciu, ale musí aj konkrétnu reakciu v živote fyzickej osoby vyvolať, čo v prípade žalobcu nie je žiadnym spôsobom preukázané. Žalovaný ďalej namietal nedostatok svojej pasívnej vecnej legitimácie, ktorá podľa jeho názoru nie daná. Uviedol, že miera zodpovednosti za prípadný vznik škody sa musí medzi dvoma samostatnými subjektami (Slovenskou republikou a Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky, resp. Hasičským a záchranným zborom) rozlišovať. Preto aj keby súd prvej inštancie konštatoval, že aplikácia Smernice na služobný pomer žalobcu bola nesprávna, nijako táto skutočnosť nesúvisí so zodpovednosťou žalovaného za správnosť prebratia Smernice do právneho poriadku Slovenskej republiky. Žalobca neprejavil primeranú snahu na odvrátenie škody, alebo na obmedzenie jej rozsahu,

resp. nevyužil všetky právne prostriedky na právnu ochranu, to znamená, že žiadnym spôsobom neoznámil svojmu zamestnávateľovi, že odmieta vykonávať služobnú pohotovosť, resp. neoznámil svojmu zamestnávateľovi, že výkon služobnej pohotovosti pociťuje ako výraznú ujmu. Vo vzťahu k transpozícii Smernice č. 2003/88/ES do slovenského právneho poriadku žalovaný uviedol, že táto Smernica bola transponovaná do slovenského právneho poriadku okrem iného zákonom č. 315/2001 Z., čo je uvedené v transpozičnej prílohe tohto zákona. Pracovný čas v zmysle čl. 2 Smernice a judikatúry Súdneho dvora EÚ v sebe zahŕňa riadny pracovný čas, prácu nadčas a pracovnú pohotovosť na pracovisku. Podľa názoru žalovaného, žalobca svojou formuláciou účelovo poukazuje na rozdiel medzi určenou služobnou pohotovosťou a nariadenou služobnou pohotovosťou v štátnej službe, v oboch prípadoch je však nesporné, že ide o výkon štátnej služby v rámci služobného času. Podľa Smernice 2003/88/ES teda priemerný pracovný čas pre každé obdobie 7 dní nesmie prekročiť 48 hodín vrátane nadčasov, pričom týždenný pracovný čas pre každého zamestnanca musí byť ustanovený zákonom, správnym opatrením alebo kolektívnou zmluvou. Smernica 2003/88/ES tiež umožňuje ustanoviť odlišne referenčné obdobie iné ako 7 dní, čo prichádza do úvahy najmä pri nerovnomerne rozvrhnutom pracovnom čase. Článok 17 ods. 3 Smernice 2003/88/ES poskytuje protipožiarnym službám možnosť uplatnenia výnimky a určenia dlhšieho referenčného obdobia na 6 mesiacov, alebo ak je to uvedené v kolektívnych zmluvách, tak na celých 12 mesiacov. Tvrdenie žalovaného o služobnom čase podporuje aj Kolektívna zmluvy vyššieho stupňa pre príslušníkov Hasičského a záchranného zboru na rok 2019 – 2020, na rok 2021 a na rok 2022. Kolektívna zmluva 2021 a Kolektívna zmluva 2022 rozvrhuje služobný čas na vykonávanie štátnej služby a služobnú pohotovosť. Žalovaný ďalej uviedol, že služobný čas hasičov môže byť rozvrhnutý aj nerovnomerne. Pri nerovnomerne rozvrhnutí však nesmie byť dĺžka riadneho služobného času v jednotlivých služobných dňoch vyššia ako 18 hodín. Celková dĺžka vykonávania štátnej služby a na ňu bezprostredne nadväzujúcej určenej služobnej pohotovosti v mieste vykonávania štátnej služby je 24 hodín. Podľa Kolektívnej zmluvy na rok 2019-2020, na rok 2021 a 2022 hasiči, ktorí vykonávajú štátnu službu s nerovnomerne rozvrhnutým služobným časom majú výkon štátnej služby v rámci 12 hodinového riadneho služobného času alebo služobný čas rozvrhnutý na 17 hodín / 16 hodín vykonávania štátnej služby a časť služobnej pohotovosti, ktorá bezprostredne nadväzuje na vykonávania štátnej služby v mieste vykonávania štátnej služby v trvaní 7/8 hodín v jednej 24 hodinovej zmene. Pokiaľ ide o referenčné obdobie, tak nerovnomerne rozvrhnutý služobný čas je rozvrhnutý na obdobie 6 mesiacov. Uvedené referenčné obdobie však neodporuje tomu, aby bolo dodržané zákonné ustanovenie 40 hodín priemerného týždenného služobného času v súlade s rozvrhnutými službami. Napriek tomu, že vnútroštátne právo neupravuje explicitne maximálny priemerný týždenný služobný čas uvedený konkrétnym počtom hodín, tak ako to je uvedené v Smernici 2003/88/ES, zákon č. 315/2001 Z. z. a Kolektívne zmluvy dostatočne ustanovujú počty hodín služobného času hasičov, počas ktorého hasiči vykonávajú štátnu službu, ako aj rozsah hodín služby nadčas za príslušný rok. Podľa žalovaného sa žalobcovi nepodarilo preukázať, že by štát neprebral Smernicu 2003/88/ES do zákona správne, preto sa mu nepodarilo ani preukázať, že by existovala údajná škoda, ktorá by bola v priamej príčinnej súvislosti s čl. 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES. Pokiaľ ide o nárok na náhradu škody žalovaný uviedol, že žalobca neosvedčil, že by mu vznikol nárok na náhradu škody, pretože veľmi nejasným spôsobom stanovil „škodu“, ktorá mu mala vzniknúť tým, že vykonával nariadenú služobnú pohotovosť, za ktorú je žalobca odmeňovaný. Počas tejto služobnej pohotovosti je pracovník povinný byť v zariadení zamestnávateľa, alebo mimo neho, pričom má byť pripravený na výkon práce na požiadanie svojho zamestnávateľa. Pokiaľ nie je zásah, žalobca môže odpočívať alebo sa venovať inej činnosti. Pri takto nariadenej služobnej pohotovosti je v mieste vykonávania štátnej služby určený, resp. vymedzený priestor na odpočinok, čo znamená, že zamestnávateľ si je toho vedomý a dokonca vytvára podmienky na oddych (spánok) zamestnanca, t. j. žalobcu. Žalobca neprejavil primeranú snahu na odvrátenie škody, alebo na obmedzenie jej rozsahu, resp. nevyužil všetky dostupné prostriedky na právnu ochranu, to znamená, že žiadnym spôsobom neoznámil svojmu zamestnávateľovi, že odmieta vykonávať služobnú pohotovosť, resp. neoznámil svojmu zamestnávateľovi, že výkon služobnej pohotovosti (za ktorú dostáva odmenu) pociťuje ako výraznú ujmu (rozhodnutie Súdneho dvora C – 46/93 Brasserie du Pecheur (bod 84). Ďalej uviedol, že žalobca počas služobnej pohotovosti nemá určené činnosti, ktorý má vykonávať a nie sú naňho kladené žiadne úlohy; s výnimkou vyhláseného výjazdu, kedy má prerušenú služobnú pohotovosť a má riadne platený výkon štátnej služby nadčas. Pre bezpečnosť občanov na úseku požiarnej ochrany je potrebné, aby bola na tento účel zabezpečená 24 hodinová služba, 7 dní v týždni počas celého roka a teda príslušníci Hasičského a záchranného zboru musia byť k dispozícii od 07:00 hod. do 07:00 hod. nasledujúceho dňa. Pričom však ale aj počas služobnej pohotovosti v mieste výkonu štátnej služby majú určený čas na oddych a odpočinok. Počas služobnej pohotovosti sa môže príslušník venovať aj inej

činnosti ako práci, ktorú vykonáva len na základe pokynu zamestnávateľa. Príslušníkovi parí aj odmena za to, že v prípade potreby je k dispozícii. Z vymedzeného charakteru času služobnej pohotovosti žalovaný má za to, že nemožno služobnú pohotovosť započítavať do odpracovaného služobného času. Ďalej podľa názoru žalovaného do maximálneho času pre účely dodržiavania maximálneho týždenného času určeného smernicou nemožno zarátavať čas, kedy žal žalobca čerpá náhradné voľno, alebo je na rekondičnom pobyte (benefit pre príslušníka; s účinnosťou od 01.01.2023 je možné vykonať rekondičný pobyt aj formou aktívneho odpočinku doma), pretože počas tohto času žalobca nepracuje podľa pokynov zamestnávateľa ani nevykonáva činnosti vyplývajúce z jeho popisu služobných činností. Preto nemožno takto strávený čas zarátavať do maximálneho týždenného pracovného času. Žalobca pred podaním žaloby nevyvinul žiadnu snahu upozorniť zamestnávateľa na údajné porušovanie Smernice, ako tvrdí žalobca v žalobe. Ak by žalobca pred podaním žaloby riešil odpracované hodiny a ich počítanie so zamestnávateľom, mohol byť problém vyriešený zmierlivo a bez potreby súdneho konania. Žalovaný v rámci svojej procesnej obrany vzniesol tiež námietku miestnej nepríslušnosti Okresného súdu Rimavská Sobota tvrdiac, že miestne príslušným je súd, v obvode ktorého má Ministerstvo vnútra SR ako ústredný orgán štátnej správy zodpovedný za transpozíciu Smernice sídlo, teda Mestský súd Bratislava IV. “. V súvislosti so žalobcom uplatnenými úrokmi z omeškania žalovaný vo vyjadrení k žalobe poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/185/2011, v zmysle ktorého by sa do omeškania dostal až nezaplatením súdom priznanej náhrady nemajetkovej ujmy v deň nasledujúci po právoplatnosti rozsudku. Žalovaný vzniesol tiež námietku premlčania uplatneného nároku žalobcu argumentujúc tým, že žalobca si uplatnil nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch za obdobie od júla 2020 do júna 2023. K podaniu žaloby však došlo až v auguste 2023, t. j. viac ako tri roky od momentu kedy malo dôjsť k tvrdenému zásahu do žalobcových práv. V uvedenej súvislosti žalovaný poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Cdo/194/2011 zo dňa 27. 11. 2012 a uviedol, že dátum splatnosti služobného platu žalobcu je právne irelevantný, pretože v tomto prípade sa nejedná o pracovnoprávny spor.

1.3 Okresný súd v odôvodnení odvolaním napadnutého rozsudku ďalej uviedol, že mu žalobca doručil dňa 07.02.2024 vyjadrenie, v ktorom doplnil prehľad týždňov, v ktorých reálne prekročil 48 – týždňový pracovný čas, s uvedením služobnej činnosti žalobcu v danom kalendárnom týždni, ďalej predložil súdu prvej inštancie podrobný rozpis plánu služieb a podrobnú dochádzku za roky 2020-2023. Súdu prvej inštancie dal na zváženie možnosť zvýšenia náhrady nemajetkovej ujmy z dôvodu, že žalovaný dlhodobo odmieta priznávať akúkoľvek náhradu nemajetkovej ujmy, pravidelne sa odvoláva, aj čo do základu nároku žalobcov, kedy absentuje akákoľvek forma sebareflexie pre žalovaného. Poukázal pritom na rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 25Cdo 1260/20236 zo dňa 25.10.2023 a navrhol, aby súd pripustil zmenu žaloby, a to ohľadne určenia dátumu vzniku omeškania žalovaného s úhradou žalovanej sumy, a to od doručenia žaloby žalovanému, ako aj ohľadne výšky úroku z omeškania, ktorého výška sa od 20.09.2023 zmenila zo zákona.

1.4 Okresný súd vo veci nariadil pojednávanie, na ktorom žalobca prostredníctvom svojho právneho zástupcu zotrval na podanej žalobe v znení jej zmeny. Žalovaný nesúhlasil so zmenou žaloby. Uviedol, že žaloba mala byť už v čase jej podania perfektná a „z opatrnosti, prípade ak súd pripustí zmenu žaloby, vzniesol námietku premlčania celého žalovaného nároku tri roky spätne od zmeny žaloby“. Okresný súd pripustil zmenu žaloby, tak ako ju navrhoval žalobca konštatujúc, že sa jedná o kvantitatívnu zmenu žaloby v časti úrokov z omeškania, ktorých výška sa zo zákona zmenila v čase od podania žaloby do doručenia žaloby žalovanému. Žalobca na pojednávaní ďalej uviedol, že právny základ nároku v tomto spore je daný, tým, že došlo zo strany štátu k porušeniu alebo k nesprávnej transpozícii Smernice 2003/88 ES do slovenského právneho poriadku. Poukázal na to, že už vo svojich podaniach sa snažil identifikovať jednotlivé mesačné alebo aj v poslednom podaní 7 dňové obdobia v rámci toho - ktorého kalendárneho týždňa, v ktorých dochádzalo k prekračovaniu 48 hodinového pracovného týždňa, čo sa prejavilo tak, že žalobca ako hasič, pracovník Európskej únie, nemal zachovaný nárok na primeraný odpočinok po práci, nemohol sa venovať svojim záľubám, záujmom svojej rodiny, taktiež regenerácii. Pokiaľ ide o výšku náhrady nemajetkovej ujmy, tu žalobca poukázal na rozhodnutia Krajského súdu v Banskej Bystrici, ktorými boli priznané sumy náhrad nemajetkovej ujmy minimálne vo výškach 4.500 eur až 6.500 Eur. Žalobu označil za dôvodnú a výšku požadovanej náhrady nemajetkovej ujmy za primeranú. Žalovaný na pojednávaní konanom na súde prvej inštancie uviedol, že sa v plnom rozsahu pridržiava svojho právneho názoru, ktorý detailne špecifikoval vo svojich vyjadreniach, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje. Žaloba je podľa žalovaného nedôvodná, nárok žalobcu nie je daný ani preukázaný, preto navrhol, aby ju súd zamietol. Vychádzajúc z obsahu samotnej žaloby mal za to, že

žaloba nie je dôvodná a nárok žalobcu nie je preukázaný. Vo vzťahu k žalobcom uplatnenej výške náhrady nemajetkovej ujmy žalovaný uviedol, že z hľadiska povahy, výpočtu a charakteru nároku ide skôr o mzdový nárok. Okresný súd v odôvodnení odvolaním napadnutého rozsudku uviedol, že na pojednávaní vykonal dokazovanie oboznámením sa s listinnými dôkazmi, a to s dochádzkou (výpismi z plánu služieb ((SAP)) žalobcu za obdobie od júla 2020 až do júna 2023, výplatnými páskami za obdobie od júla 2020 do júna 2023, rozhodnutím Krajského riaditeľstva HaZZ v Banskej Bystrici zo dňa 23.11.2009 o prijatí žalobcu do služobného pomeru na Okresné riaditeľstvo HaZZ v Revúcej dňom 01.12.2009, podrobnou dochádzkou za roky 2020-2023, výsluchom žalobcu a zistil nasledovný skutkový stav veci. Z výplatnej pásky za mesiac júl 2020 až jún 2023 mal okresný súd zistené, že vo výplatných páskach žalovaného je samostatne uvedený počet odpracovaných hodín a samostatne pohotovosť na pracovisku v hodinách, ktorá je aj samostatne odmeňovaná. Z prehľadu dochádzky za mesiac júl 2020 a z jej podrobnej sumarizácie doručenej súdu 07.02.2024 vyplýva, že žalobcov maximálny týždenný pracovný čas prekročil 48 hodín pre každé obdobie siedmich dní od uplatneného obdobia, teda od 01.07.2020 nasledovne: od 15. 07 do 21.07.2020 – odpracoval 72 hodín, od 02.09.2020 do 08.09.2020 odpracoval 49 hodín, od 16.09.2020 do 22.09.2020 odpracoval 72 hodín, od 07.10.2020 do 13.10.2020 odpracoval 72 hodín, od 26.10.2020 do 3.11.2020 odpracoval 72 hodín, od 09.12.2020 do 15.12.2020 odpracoval 54 hodín, od 23.12.2020 do 29.12.2020 odpracoval 72 hodín, od 03.03.2021 do 09.03.2021 odpracoval 72 hodín, od 24.03.2021 do 30.03.2021 žalobca odpracoval 80 hodín, od 26.05.2021 do 01.06.2021 odpracoval 56 hodín, od 16.6.2021 do 22.06.2021 odpracoval 56 hodín, od 18.08.2021 do 24.08.2021 odpracoval 72 hodín, od 01.09.2021 do 07.09.2021 odpracoval 57,5 hodín, od 20.10.2021 do 26.10.2021 odpracoval 77 hodín, od 27.10.2021 do 02.11.2021 odpracoval 58 hodín, od 10.11.2021 do 16.11.2021 odpracoval 72 hodín, od 24.11.2021 do 30.11.2021 odpracoval 60 hodín, od 08.12.2021 do 14.12.2021 odpracoval 62 hodín, od 29.12.2021 do 03.01.2022 odpracoval 60 hodín, od 27.04.2022 do 03.05.2022 odpracoval 84 hodín, od 19.5.2022 do 24.5.2022 odpracoval 72 hodín, od 01.06.2022 do 07.06.2022 odpracoval 56,5 hodín, od 29.6.2022 do 05.06.2022 odpracoval 72 hodín, od 14.09.2022 do 20.9.2022 odpracoval 48,5 hodín, od 19.10.2022 do 25.10.2022 odpracoval 54,5 hodín, od 16.11.2022 do 22.11.2022 odpracoval 54 hodín, od 30.11.2022 do 6.12.2022 odpracoval 54,5 od 30.11.2022 do 6.12.2022 odpracoval 54,5 hodín, od 29.12. 2022 do 03.01.2023 odpracoval 59 hodín, od 08.02.2023 do 14.02.2023 odpracoval 60 hodín, od 15.02.2023 do 21.02.2023 odpracoval 72 hodín, od 01.03.2023 do 07.03.2023 odpracoval cca 50,5 hodín, od 12.10.2023 do 18.10.2023 odpracoval 58 hodín, od 19.04. 2023 do 25.04.2023 odpracoval 78 hodín, od 24.05.2023 do 30.5.2023 odpracoval 60 hodín, od 31.05.2023 do 6.6.2023 odpracoval 92 hodín. Nad rámec 48 hodinového maximálneho týždenného pracovného času žalobca odpracoval za rozhodné obdobie cca 591 hodín. Žalobca na pojednávaní pri svojom výsluchu uviedol, že ako hasič je zaradený na pozícii technik – strojník. Jeho služobný čas je rozvrhnutý nerovnomerne, robí na 24 hodinové zmeny, spravidla po 24 hodinovej zmene má dva dni voľna, robí sa mesačný plán. Chod hasičskej stanice musí byť stále zabezpečený, pri výjazdoch dochádza často k porušeniu voľna, teda po 24 hodinovej zmene musí byť stále na telefóne, častokrát sa stáva, že dochádza k porušeniu ich dvojdňového voľna. Takisto má naplánované počas 2 dní voľna školenie, pokiaľ vznikne nejaká závažná udalosť, tak sú zvolávaní hasiči z dovolenky. Uviedol, že počas 24 hodinovej zmeny, má 16 hodín výkon služby a 8 hodín je nariadená pohotovosť. Keď nastane výjazd do 1 minúty ho musí vykonať, tá pracovná pohotovosť nie je forma oddychu, je ako na ihlách. Tých 8 hodín (pohotovosť) je síce určených na odpočinok, ale nie je to plnohodnotný spánok. Jeho náplňou práce ako technik – strojník je šoférovať auto, obsluhovať ho pri výjazde, zobrať dýchací prístroj. Za auto je zodpovedný žalobca. Pokiaľ ide o jeho osobné pomery uviedol, že má jedného syna, ktorý má 6 rokov, má veľa záujmov. Jeho syn chodí na hokej, dochádzajú do Brezna na tréningy trikrát do týždňa. Má chorú mamu, ktorá je onkologický pacient, s mamou musí chodiť na vyšetrenia do Banskej Bystrice. On osobne nemá aktivity, všetok voľný čas venuje rodine, predovšetkým synovi. Čo sa týka manželky tak uviedol, že manželka si v dôsledku jeho nerovnomerne rozvrhnutého pracovného času nevedela nájsť prácu, od januára 2024 už je zamestnaná na dobu určitú, dovtedy mala len sezónne práce. Dňa 22.07.2023 bol odmenený dobrovoľným hasičským zborom v Jelšave za záchranu ľudského života medailou sv. Floriána. Ďalej uviedol, že tie dva dni po 24 hodinovej službe nie sú vždy dostatočné na oddych, stane sa , že keď majú výjazd tak tá služba nekončí o 7:00 hod. ráno, ale je v práci aj dlhšie. Pred nástupom do Hasičského a záchranného zboru bol oboznámený s pracovným časom hasiča, aj čo táto práca obnáša, ale nepočítal s tým, že do 24 hodinovej služby sa mu bude rátať iba 16 hodín do odpracovaných hodín. Systém sa veľmi zmenil za posledné roky. S mesačným plánom je oboznámený minimálne 3 dni pred začiatkom mesiaca. Spravidla to nie je fixný mesačný plán. Je tam veľa činiteľov, napríklad rôzne výcviky alebo školenia, ktoré ho ovplyvňujú. Na otázku žalovaného, kedy začal pociťovať ujmu v osobnostnej sfére, žalobca uviedol, že podanie žaloby je forma protestu proti systému, ktorý sa

za tie roky nemení. Ďalej uviedol, že je zdravý, nemá žiadne zdravotné problémy, neberie žiadne lieky. Jedine sa to prejavuje v jeho rodinnej sfére, že keď si niečo naplánuje počas tých dvoch dní voľna, tak sa stalo, že mal dovolenku zrušenú, ale to je len vtedy, pokiaľ už nejakú dovolenku nemal zaplatenú (pozn. súdu pobyt). Čo sa týka rekondičných pobytov uviedol, že od 01.01.2022 je možné vykonávať rekondičný pobyt aj v domácom prostredí, hasiči sa môžu rozhodnúť, či ho budú vykonávať doma, alebo v internátnom prostredí. Rekondičný pobyt sa zarátava v rozsahu 7,5 hodín v rámci pracovného týždňa do odpracovaných hodín, cez víkend sa mu zarátava v rozsahu 0 hodín.

1.5 Okresný súd v odôvodnení odvolaním napadnutého rozsudku odcitoval čl. 7 ods. 2 druhá a tretia veta Ústavy Slovenskej republiky, ďalej § 3, § 13, § 19 ods. 1 písm. b) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), čl. 1 ods. 2 písm. a), čl. 3, čl. 2 ods. 1, 2 a 9, čl. 6 písm. b), čl. 16 písm. b). čl. 17 ods. 2, čl. 17 ods. 3 písm. c) smernice, ďalej § 12 ods. 1 až 6, § 85 ods. 1 a 2, § 86 ods. 1 a 2, § 92 ods. 1, § 161 ods. 1 a ods. 4 písm. a), ods. 5, ods. 10, ods. 13 a § 103 ods. 5 zákona č. 315/2001 o hasičskom a záchrannom zbore a uviedol, že žalobca sa v konaní domáha náhrady nemajetkovej ujmy voči štátu, ktorá mu vznikla porušením práva Európskej únie z dôvodu nesprávneho, resp. neúplného transponovania Smernice Európskeho parlamentu a Rady č. 2003/88/ES zo dňa 04.11.2003 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času do zákona č. 315/2001 Z. z. o hasičskom a záchrannom zbore tak, aby v súlade so smernicou bol určený maximálny týždenný pracovný čas vrátane nadčasov. V dôsledku porušenia unijného práva zo strany žalovaného týkajúceho sa maximálneho týždenného pracovného času, ktorý neprekročí 48 hodín vrátane nadčasov, žalobcovi vznikla nemajetková ujma (škoda) voči štátu. V danej veci sa jedná o súkromnoprávny spor podľa § 3 ods. 1 Civilného sporového poriadku. Spor o náhradu škody spôsobenú jednotlivcovi porušením práva únie v dôsledku nesprávneho prebratia (transpozície) smernice do vnútroštátneho právneho poriadku možno zaradiť medzi súkromnoprávne spory, čo vyplýva aj z judikatúry Súdneho dvora, ktorý judikoval, že vnútroštátnemu súdu prináleží, aby v rámci vnútroštátnych právnych predpisov týkajúcich sa zodpovednosti zabezpečil právo pracovníkov na náhradu škody, ktorá im bol spôsobená neprebratím smernice. Členský štát je povinný nahradiť škody spôsobené jednotlivcom neprebratím smernice (rozsudok Súdneho dvora EÚ C-6/90 a C-9/90 vo veci Francovich). Spor teda patrí do právomoci súdu a súd je oprávnený a povinný spor prejednať a vo veci rozhodnúť. Okresný súd v odôvodnení odvolaním napadnutého rozsudku ďalej uviedol, že za nedôvodnú považoval námietku žalovaného o miestnej nepríslušnosti okresného súdu. Konštatoval, že žalobca sa v konaní domáha náhrady škody z titulu porušenia práva Európskej únie, pričom miestne príslušným súdom v konaní o náhradu škody je súd, v ktorého obvode nastala skutočnosť, ktorá zakladá právo na náhradu škody. Miestom, kde nastala skutočnosť zakladajúca právo na náhradu škody, je miesto výkonu práce žalobcu, ktoré je Okresné riaditeľstvo hasičského a záchranného zboru Revúcej, hasičská stanica, ktorá je v obvode Okresného súdu Rimavská Sobota. Vo vzťahu k námietke žalovaného o nedostatku jeho pasívnej vecnej legitimácie, okresný súd v odôvodnení odvolaním napadnutého rozsudku uviedol, že fyzická osoba sa môže domáhať svojho práva na náhradu škody priamo voči členskému štátu, t. j. voči Slovenskej republike, v mene ktorej koná ústredný orgán štátnej správy – Ministerstvo vnútra SR, do ktorého pôsobnosti patrí hasičský a záchranný zbor. Uvedené vyplýva z judikatúry Súdneho dvora EÚ, ktorý judikoval, že členský štát je povinný nahradiť škody spôsobené jednotlivcom neprebratím smernice (rozsudok SD EÚ C-6/90 a C-9/90). Vo vzťahu k vznesenej námietke premlčania okresný súd v odôvodnení odvolaním napadnutého rozsudku uviedol, že právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch je majetkovým právom, ktoré sa premlčuje uplynutím všeobecnej 3-ročnej premlčacej lehoty a plynie odo dňa, kedy sa právo mohlo vykonať po prvý raz, teda kedy došlo k neoprávnenému zásahu do práv poškodeného. Bez vplyvu na premlčanie nároku a jeho výšky je zmena žaloby žalobcu, ktorú súd pripustil na pojednávaní konanom dňa 21.02.2024 a ktorej zmena sa týkala len výšky úrokov z omeškania, ktorá sa zmenila zo zákona. Žaloba bola na súde podaná 08.08.2023. Žalobca si uplatnil nárok na náhradu nemajetkovej ujmy za obdobie od 01. júla 2020, vzhľadom na úspešne vznesenú námietku premlčania žalovaným, je nárok za obdobie od 01.07.2020 do 07.08.2020 premlčaný. Žalobcovi možno priznať nárok na náhradu nemajetkovej ujmy len za obdobie od 08.08.2020. Splatnosť mzdy nemá vplyv na premlčanie nároku žalobcu. Z výpisu dochádzky v ods. 11 tohto rozsudku vyplýva, že žalobca v období od 15.07. do 21.07.2020 odpracoval nad rámec 48 hodinového týždenného pracovného času 24 hodín. Vzhľadom na úspešne vznesenú námietku premlčania, súd na prekročenie maximálneho priemerného 48 hodinového týždenného pracovného času v tomto období neprihliadol. Ujma za toto obdobie je však vo vzťahu k celkovému uplatnenému nároku nepatrná, preto aj vznesenie námietky premlčania žalovaným je dôvodné, ale nemá zásadný vplyv na určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy. Okresný súd v odôvodnení odvolaním napadnutého rozsudku ďalej uviedol, že žalobca sa domáha

náhrady škody voči štátu z titulu porušenia práva Európskej únie v dôsledku nesprávnej, resp. neúplnej transpozície smernice do zákona č. 315/2001 Z. z., pretože do pracovného času hasiča sa nezarátava aj jeho pracovná pohotovosť na pracovisku počas jej neaktívnej časti. Aj keď z prílohy č. 4 zákona č. 315/2001 Z. z. vyplýva, že smernica č. 203/88/ES bola prebratá do zákona č. 315/2001 Z. z., zo žiadneho ustanovenia zákona nevyplýva, že služobná pohotovosť hasičov v mieste výkonu služby je považovaná za súčasť ich týždenného služobného času, keďže bezprostredne nadväzuje na vykonávanie štátnej služby a začína po skončení výkonu štátnej služby v služobnom čase. Aj keď ust. § 96 ods. 2 Zákonníka práce ustanovuje, že neaktívna časť pracovnej pohotovosti, počas ktorej je zamestnanec na pracovisku a je pripravený na výkon práce, ale prácu nevykonáva, sa považuje za pracovný čas, toto ustanovenie sa podľa § 193 zákona č. 315/2001 Z.z. na služobný pomer hasičov nevzťahuje. Smernica ako sekundárny prameň európskeho práva v zásade narozdiel od nariadení nemajú priamy účinok. Výnimka však existuje v tom prípade, pokiaľ smernica nebola riadne alebo včas transponovaná do právneho poriadku členského štátu EÚ a v prípade, že sú jej ustanovenia jasné a bezpodmienečné a priamo zakladajú, priznávajú práva jednotlivcom. Okrem toho platí aj princíp prednosti práva EÚ pred vnútroštátnym právom, to znamená, že ak sa dostane do rozporu vnútroštátna norma s európskou, prednosť bude mať norma európska. Princíp prednosti práva EÚ nie je vyjadrený v žiadnej medzinárodnej zmluve, je výsledkom rozhodovacej činnosti Súdneho dvora EÚ. Tento princíp prednosti práva EÚ je v podmienkach Slovenskej republiky vyjadrený už v citovanom čl. 7 ods. 2 Ústavy SR, v ktorom je upravená prednosť sekundárneho práva EÚ pred zákonmi SR.

1.6 V nadväznosti vedené okresný súd odôvodnení odvolím napadnutého roku uviedol, že „žalobca sa domáha náhrady škody z titulu porušenia jeho práv plynúcich z článku 2 a z článku 6 písm. b) Smernice č. 2003/88/ES. Žalovaný vo svojej procesnej obrane k vyjadreniu žalobcu uviedol, že Smernica 2003/88/ES je transponovaná do zákona o HaZZ správne a zároveň tvrdil, že Smernica 2003/88 ES sa na príslušníkov HaZZ nevzťahuje v plnom rozsahu, a teda nie je splnený základný predpoklad zodpovednosti za škodu. Podľa názoru žalovaného preto štátnu službu príslušníkov Hasičského a záchranného zboru vykonávajúcu zásahovú činnosť možno subsumovať pod negatívne vymedzenie čl. 2 ods. 2 Smernice 89/391/EHS, ktorá stanovuje, že táto smernica sa neuplatňuje tam, kde sú s ňou nevyhnutne v rozpore charakteristiky vlastné pre určité osobitné činnosti verejných služieb, ako sú napríklad ozbrojené sily, polícia alebo určité osobitné činnosti služieb civilnej ochrany. Podľa judikatúry Súdneho dvora Európskej únie výnimka uvedená v článku 2 ods. 2 Smernice 89/391 bola prijatá len za účelom zabezpečiť riadne fungovanie služieb nevyhnutných na ochranu verejnej bezpečnosti, zdravia a poriadku, ak nastane osobitne vážna situácia alebo situácia osobitného rozsahu - napríklad katastrofa - pre ktorú je typické, že nie je možné rozvrhnúť pracovný čas pre zásahové a záchranné tímy (rozsudok SD EÚ Pfeiffer C–397/01). Teda podľa Súdneho dvora Európskej únie sa táto výnimka vzťahuje len na vážne situácie alebo situácie osobitného rozsahu, napr. katastrofa, atentát, veľká havária, nie na výkon služby hasiča v obvyklých podmienkach, ako je to v tomto prípade. Podobne vo veci C-52/04 Personalrat der Feuerwehr Hamburg, v ktorom Súdny dvor EÚ skonštatoval, že činnosti vykonávané zásahovými silami verejnej hasičskej služby – okrem prípadu výnimočných okolností, patria do pôsobnosti smerníc 89/391/EHS a 93/104/EHS, takže článku 6 bodu 2 smernice 93/104 v zásade odporuje prekročenie maximálnej hranice 48 hodín určenej ako maximálny týždenný pracovný čas vrátane pohotovosti na určenom mieste, jeho prekročenie je však možné v prípade výnimočných okolností takej závažnosti a rozsahu, že cieľ smerujúci k zabezpečeniu riadneho fungovania služieb nevyhnutných na ochranu takých verejných záujmov, akými sú verejný poriadok, zdravie a bezpečnosť, dočasne preváži nad cieľom spočívajúcim v zabezpečení bezpečnosti a ochrany zdravia pracovníkov pridelených do zásahových a záchranných jednotiek; aj v takejto výnimočnej situácii však musia byť v čo najväčšom možnom rozsahu zachované ciele smernice 89/391. Zároveň súd v tejto súvislosti uvádza, že Súdny dvor EÚ v už citovanom rozsudku C–429/2009 Fuss v bode 33 uviedol, že článok 6 písm. b) Smernice predstavuje pravidlo sociálneho práva Únie s osobitným významom, z ktorého má mať prospech každý pracovník, keďže je minimálnou požiadavkou určenou na zaistenie bezpečnosti a ochrany jeho zdravia, ktoré ukladá členským štátom povinnosť stanoviť 48 – hodinovú hranicu pre priemerný týždenný pracovný čas, od ktorej sa v prípade neprebratia čl. 22 ods. 1 tejto smernice do vnútroštátneho práva nemožno odchýliť, pokiaľ ide o také činnosti, ako je činnosť hasičov, o ktorú ide vo veci samej, hoci by k tomu došlo len prostredníctvom súhlasu dotknutého pracovníka (v tomto zmysle aj rozsudok Pfeiffer C–397/01 až C–403/01). Z vyššie uvedených skutočnosti možno urobiť záver, že činnosť vykonávaná žalobcom patrí do pôsobnosti Smernice 2003/88/ES, nie je pri tom relevantné, či ide o mestského, dobrovoľného hasiča alebo hasiča v štátnej službe.Súdny dvor EÚ v bode 35 rozsudku C- 429/2009 konštatuje, že článok 6 písm. b) Smernice má priamy účinok, keďže priznáva

práva jednotlivcom, ktoré môžu priamo uplatniť pred vnútroštátnymi súdmi, to znamená, že jednotlivec sa môže priamo domáhať náhrady škody na vnútroštátnom súde proti štátu porušením práva Európskej únie, konkrétne čl. 6 písm. b) Smernice 20033/88/ES. Druhou podmienkou na priznanie náhrady škody žalobcovi voči štátu porušením práva Európskej únie je, že porušenie práva Únie je dostatočne závažné. Tak ako už bolo uvedené v odseku 49 tohto rozsudku pracovná pohotovosť na pracovisku počas jej neaktívnej časti sa nezarátava do pracovného času hasiča, čo je v rozpore s judikatúrou Súdneho dvora. Uvedená skutočnosť vyplýva aj výplatných pások predložených žalobcom za rozhodné obdobie, kde sú samostatne uvedené odpracované hodiny a samostatne hodiny pracovnej pohotovosti, ktoré nie sú súčasťou odpracovaných hodín. Z judikatúry Súdneho dvora Európskej únie pri tom vyplýva, že čas pracovnej pohotovosti na pracovisku je potrebné v celom rozsahu zahrnúť do výpočtu maximálneho týždenného pracovného času, ďalej konštatoval, že pracovná pohotovosť vykonávaná pracovníkom v režime fyzickej prítomnosti v zariadení zamestnávateľa sa považuje ako celok za pracovný čas nezávisle od toho, akú prácu skutočne pracovník vykonáva (rozsudok C–437/05 Vorel). Osobitne v prípade hasičov Súdny dvor EÚ v rozsudku C–429/09 uviedol, že pracovný čas zodpovedajúci pracovnej pohotovosti a pohotovostnej službe, počas ktorých je dotknutý pracovník fyzicky prítomný na pracovisku, je súčasťou pojmu „pracovný čas“ v zmysle smernice 2003/88, a nesmie prekročiť maximálny týždenný pracovný čas ustanovený Smernicou. Bez vplyvu na porušenie článku 6 písm. b) Smernice je preto aj skutočnosť, že za pracovnú pohotovosť je vyplácaná odmena. Nie je pritom právne relevantná argumentácia žalovaného, že žalobca nemusí byť bdelý počas neaktívnej časti služobnej pohotovosti, môže odpočívať alebo sa venovať inej činnosti, a za túto činnosť je odmeňovaný. Zákonník práce v § 85 ods. 9 síce stanovil v súlade so Smernicou maximálny priemerný týždenný pracovný čas, ktorý nesmie prekročiť 48 hodín vrátane práce nadčas a s tým súvisiace referenčné obdobie v § 87 ods. 1, 2 , za ktoré sa priemer určuje, ako aj to že neaktívna časť pracovnej pohotovosti sa považuje za pracovný čas podľa § 96 ods. 2 , tieto ustanovenia sa však na služobný pomer hasičov (žalobcu) nevzťahujú vzhľadom na § 12 ods. 6 a § 193 zákona o HaZZ. Z toho dôvodu zákon o HaZZ umožňuje prekročiť maximálny týždenný pracovný čas v rozsahu 48 hodín stanovený v čl. 6 ods. 2 Smernice 2003/88/ ES. Podľa zákona o HaZZ v prípade nerovnomerne rozvrhnutého služobného času sa služobný čas rozvrhuje na obdobie šiestich mesiacov, dĺžka služobného času v jednotlivých dňoch nesmie byť vyššia ako 18 hodín. Celková dĺžka vykonávania štátnej služby a na ňu bezprostredne nadväzujúcej služobnej pohotovosti v mieste vykonávania štátnej služby je najviac 24 hodín v služobnom dni. Služobný úrad je povinný rozvrhnúť služobný čas tak, aby príslušník mal medzi koncom služobného dňa a začiatkom nasledujúceho služobného dňa nepretržitý odpočinok aspoň 12 hodín a raz za týždeň nepretržitý odpočinok v trvaní aspoň 32 hodín, raz týždenne mal dva po sebe nasledujúce dni nepretržitého odpočinku. Príslušníkovi HaZZ je pri nerovnomerne rozvrhnutom pracovnom čase určovaný výkon štátnej služby max. 18 hodín denne a max. 6 hodín trvá služobná pohotovosť, ktorá sa nezapočítava do služobného času, z dochádzky vyplýva, že pohotovosť môže byť aj 8 hodín, ale vždy sa musí dodržať 24 hodín v rámci jedného služobného dňa. To znamená, že služobný úrad pri nerovnomerne rozvrhnutom služobnom čase príslušníkovi Hasičského a záchranného zboru dodrží ustanovenia zákona č. 315/2001 Z. z. , ale takáto zákonná úprava je v rozpore so Smernicou 2003/88/ES čl. 6 písm. b) pretože príslušník Hasičského a záchranného zboru odpracuje viac ako 48 hodín týždenne. Napríklad v prípade sedemdňového obdobia, ak príslušník Hasičského a záchranného zboru má rozvrhnutý služobný čas, tak že odslúži 24 hodín, má dva dni voľna, znova odslúži 24 hodín, dva dni voľna, posledný siedmy deň odslúži 24 hodín, je to síce v súlade so zákonom č. 315/2001 Z. z. , ale v rozpore s čl. 6 písm. b) Smernice, pretože odslúži viac ako 48 hodín týždenne. To ako žalobca pracoval, a v ktorých obdobiach išlo o prekročenie maximálneho 48 hodinového týždenného pracovného času je uvedené v odseku 11 tohto rozsudku. Smernica umožňuje členským štátom Únie stanoviť referenčné obdobie, kedy môže byť v tomto období pracovný čas zamestnanca prekročený nad 48 hodín, neskôr však musí odpracovať menej, aby v priemere za štátom stanovené obdobie neodpracoval viac ako 48 hodín. Keďže do zákona č. 315/2001 Z. z. nebol transponovaný čl. 6 ods. 2 Smernice o maximálnom týždennom pracovnom čase, nemožno hovoriť ani o referenčnom období, teda za aké obdobie sa má robiť priemer odpracovaných hodín za účelom zistenia, či bol dodržaný čl. 6 ods. 2 Smernice. Z toho dôvodu súd vychádzal z obdobia siedmich dní (týždeň) počas rozhodného obdobia, teda od 01. júla 2020 do 30.06. júna 2023. Súd tak môže konštatovať, že porušenie čl. 6 písm. b) Smernice vo vzťahu k žalobcovi je dostatočne závažné, pretože ide o porušenie Smernice, ktorá jasne, presne stanovuje práva jednotlivca, a ktoré sú zo strany členského štátu Únie vo vzťahu k žalobcovi dlhodobo porušované. Pokiaľ ide o naplnenie tretej podmienky na uplatnenie nároku na náhradu škody poškodeného jednotlivca voči štátu, uvedenej v odseku 49 tohto rozsudku, a to, že medzi porušením právnej normy Únie a škodou spôsobenou jednotlivcovi musí existovať príčinná súvislosť súd uvádza, že došlo k naplneniu aj tejto

podmienky. V dôsledku porušenia právnej normy Únie došlo u žalobcu k vzniku škody (nemajetkovej ujmy) a to zásahom do jeho osobnostných práv, najmä na ochranu zdravia, práva na odpočinok a práva na rodinný a súkromný život. Žalobca tým, že reálne musel odpracovať viac ako bol povinný v zmysle Smernice prichádzal o čas, ktorý by mohol venovať svojej rodine, priateľom. Taktiež nemal dostatočný priestor na regeneráciu, na odpočinok, pritom práve podľa judikatúry Súdneho dvora EÚ účelom stanovenia maximálneho týždenného pracovného času bolo podľa odôvodnenia Smernice 2003/88/ EHS zabezpečenie potreby odpočinku, aby žalobca v dôsledku vyčerpania alebo iného nepravidelného rozvrhnutia práce nespôsobil úraz sebe ani iným osobám, aby si krátkodobo alebo dlhodobo nepoškodil zdravie. V odseku 11 v odôvodnení tohto rozsudku sú presne stanovené týždne (každé obdobie siedmich dní), kedy došlo k prekračovaniu priemerného 48 hodinového pracovného času. Súd pri zisťovaní prekročenia 48 hodinového pracovného času vychádzal z výpisu dochádzky, pričom do odpracovaných hodín započítal aj školenie, keďže súd mal z podrobnej dochádzky za roky 2020 a 2023 doručenej súdu 02.02.2024 zistený aj počet hodín absolvovaného školenia v rámci rozhodného obdobia. Z odseku 11 odôvodnenia rozsudku vyplýva, že u žalovaného dochádzalo často k prekračovaniu maximálneho týždenného pracovného času. Z dochádzky vyplýva, že žalobca odrobil nad rámec 48 hodinového priemerného pracovného času za žalované obdobie (júl 2020 – jún 2023) pre každé obdobie siedmich dní cca 567 hodín (591-24 hodín), ktoré mohol využiť na odpočinok, regeneráciu, prípadne sa venovať svojej rodine, záľubám. Žalobca prostredníctvom svojho právneho zástupcu doručil súdu dňa 07.02.2024 vlastný výpočet prekračovania 48 hodinového maximálneho týždenného pracovného času, pri ktorom vychádzal zo sedemdňového týždenného obdobia od pondelka do nedele toho ktorého týždňa, z ktorého vyplýva, že žalobca odrobil nad rámec 48 hodinového priemerného pracovného času cca 673 hodín, súd zároveň neprihliadol z dôvodu sčasti úspešne vznesenej námietky premlčania nároku žalovaným na prekročenie 48 hodinového týždenného pracovného času v mesiaci júl 2020 rovnako v rozsahu 24 hodín. Súd následne vypočítal, že hodnota 567 hodín, ktorá je nad rámec 48 hodín maximálneho týždenného pracovného času predstavuje v rámci jedného mesiaca 15,75 hodín a v rámci jedného roka to je cca 8 dní. S prihliadnutím na výpočet žalobcu to je cca 9 dní. Žalobca si uplatnil výšku nemajetkovej ujmy vo výške 4.623,40 eur. Takúto výšku náhrady nemajetkovej ujmy súd nepovažuje za primeranú, vzhľadom na závažnosť zásahu do osobnostnej sféry žalobcu. Právny poriadok Slovenskej republiky nemá výslovnú úpravu ohľadne práva jednotlivca na náhradu škody voči štátu spôsobenú mu porušením práva Únie. Vzhľadom na zistený skutkový stav má ujma spôsobená žalovanému najbližšie k zásahu do osobnosti žalobcu, preto súd posudzoval zistený skutkový stav podľa § 11 až § 13 Občianskeho zákonníka, keďže tieto ustanovenia upravujú vzťahy obsahom aj účelom najbližšie k náhrade škody žalobcu v dôsledku porušenia práva Únie. Základom pre priznanie a určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch sú zákonom stanovené dve kritéria, z ktorých súdy musia vychádzať, a to závažnosť vzniknutej ujmy a okolnosti, za ktorých k neoprávnenému zásahu do práva na ochranu osobnosti fyzickej osoby došlo. Vzhľadom na formu zásahu, ktorá sa považuje podľa judikatúry Súdneho dvora EÚ za závažný zásah do práv žalobcu, keď ide o nevratný stav straty niekoľkých stoviek hodín, ktoré mohol žalobca využiť na svoju psychickú a fyzickú regeneráciu, na čas strávený so svojou rodinou, aj vzhľadom na dlhodobé porušovanie práv žalobcu zo strany žalovaného len samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením, a práve peňažná náhrada predstavuje spôsobilé odškodnenie takto vzniknutej ujmy. Výška peňažnej náhrady je predmetom voľnej úvahy súdu, ktorá musí byť odôvodnená a musí mať základ v čo najúplnejšom zistenom skutkovom stave. Zároveň výška relutárnej (peňažnej) náhrady má byť primeraná s prihliadnutím na jedinečné okolnosti prípadu, preto jedinečnosť každého jednotlivého prípadu vylučuje presnú zákonom stanovenú metodiku výpočtu výšky peňažnej náhrady, prípadne existenciu nejakého bodového ohodnotenia, resp. doplňovania dopredu danej veličiny do stanovených šablón. Pokiaľ by bol určený zákonným spôsobom, resp. podzákonným právnym predpisom spôsob výpočtu nemajetkovej ujmy v peniazoch pri zásahu do osobnostnej sféry žalobcu, súd by z neho vychádzal. Spôsob výpočtu nemajetkovej ujmy uplatnený žalobcom nie je pre súd záväzný ani smerodajný, pretože zásah a jeho závažnosť do osobnostnej sféry je u každého človeka jedinečný, individuálny a súd tento zásah do osobnostnej sféry musí zisťovať. Podľa názoru súdu nemožno mechanicky dopisovať veličiny ako počet hodín služobnej pohotovosti, hodinová odmena zvýšená o 15% a 30% ako sa priznáva za výkon nariadenej pohotovosti a vypočítať náhradu nemajetkovej ujmy bez prihliadnutia na to, ako sa tento zásah prejavil v osobnostnej sfére žalobcu. Podľa názoru súdu, ak by tomu tak bolo, súd by sa obmedzil len na zisťovanie hodnôt ako počet odpracovaných hodín žalobcu, počet hodín služobnej pohotovosti, ktoré žalobca odpracoval a vypočítal by ujmu žalobcu v jeho osobnostnej sfére bez zisťovania, ako sa tento zásah skutočne prejavil v jeho osobnostnej sfére. Takýto spôsob výpočtu by sa podľa názoru súdu blížil skôr k výpočtu mzdového nároku, ktorý však nie je predmetom tohto konania. Nemajetková ujma je ujmou v imateriálnej sfére

žalobcu, ktorú nie je možné objektívne vyčísliť a každý jednotlivec túto ujmu môže pociťovať iným spôsobom. U niekoho sa to prejaví na jeho duševnom, fyzickom zdraví, prípadne na narušení citových vzťahov k rodinným príslušníkom, priateľom, u iného jednotlivca tieto okolnosti nemusia vôbec nastať, preto pri určovaní výšky peňažnej náhrady súd musí prihliadnuť na okolnosti každého konkrétneho prípadu. Okrem iného inštitút peňažnej náhrady za zásah do osobnostných práv fyzickej osoby má spĺňať aj požiadavku spravodlivosti a nemá viesť k zneužívaniu tohto prostriedku na neprípustné obohacovanie sa a súčasne by nemala byť pre pôvodcu neoprávneného zásahu likvidačná. Maximálna čiastka, ktorú môže súd priznať je pritom ohraničená len výškou žalobcom požadovaného zadosťučinenia. Žalobca si uplatnil výšku náhrady nemajetkovej ujmy v sume 4.623,40 Eur. Takúto výšku nemajetkovej ujmy vzhľadom na vykonané dokazovanie, súd nepovažuje za primeranú, a to aj s ohľadom na priznávanie nemajetkovej ujmy spôsobenej pozostalým smrťou blízkej osoby pri dopravnej nehode, kedy dôjde k natrvalo a nereparovateľne k prerušeniu citových, rodinných väzieb, a k nemožnosti rozvíjania citových vzťahov s blízkou osobou a pozostalým. Napr. rozsudok Krajského súdu v Žiline zo dňa 30.10.2019, sp. zn. 10Co/58/2019, ktorým bol zmenený rozsudok Okresného súdu Žilina, sp. zn. 42C/358/2016 priznal žalobkyniam náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 5.000 eur za neoprávnený zásah do ich súkromného a rodinného života v dôsledku dopravnej nehody spôsobenej vodičom motorového vozidla s následkom smrti matky žalobkýň, rozhodnutie Krajského súdu Trenčín sp. zn. 6Co/609/2014 z 27.01.2015, ktorým bol potvrdený rozsudok Okresného súdu Prievidza zo dňa 21. februára 2014, č. k. 7C/69/2011, ktorý priznal náhradu nemajetkovej ujmy žalobcom v dôsledku smrti ich otca pri dopravnej nehode každému vo výške 4.500 eur. Žalobca na pojednávaní pri svojom výsluchu v čom vidí zásah do jeho osobnostnej sféry uviedol, jedine sa to prejavuje v tej rodinnej sfére, že keď si naplánuje dovolenku počas dvoch dní voľna, tak ju musel mať zrušenú, ak bol naplánovaný nejaký výcvik alebo musel absolvovať nejaké školenie, ale taktiež pripustil, že sa to stalo len vtedy, pokiaľ už nemal zaplatený pobyt alebo dovolenku. Je zdravý, neberie lieky, syn sa venuje hokeju, chodí s nim na tréningy do Brezna. Pomáha svojej mame, ktorá je vážne chorá. Uviedol, že manželka si kvôli jeho práci s nerovnomerne rozvrhnutým pracovným časom nemohla nájsť zamestnanie, ale toto tvrdenie žalobcu súd neposúdil ako neoprávnený zásah žalovaného do osobnostnej sféry žalobcu, nakoľko žalobca pred nástupom do služobného pomeru na pozíciu hasiča vedel, že práca hasiča si vyžaduje prácu s nerovnomerne rozvrhnutým pracovným časom. Vzhľadom na to, že z vykonaného dokazovania bolo preukázané, že v dôsledku neúplnej transpozície Smernice č. 2003/88 ES zo dňa 04.11.2003 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času do zákona č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom a záchrannom zbore týkajúci sa maximálneho priemerného týždenného pracovného času 48 hodín vrátane nadčasov, došlo u žalobcu k prekročeniu maximálneho priemerného týždenného pracovného času nad 48 hodín vrátane nadčasov, teda zo strany žalovaného ako členského štátu Európskej únie došlo k nerešpektovaniu únijného práva, má žalobca nárok na náhradu nemajetkovej ujmy od štátu. Pokiaľ ide o výšku nemajetkovej ujmy, tu súd prihliadol na závažnosť vzniknutej ujmy v osobnostnej sfére žalobcu a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, pričom prihliadol na individuálnosť a jedinečnosť prípadu u každého jednotlivca (žalobcu) osobitne. Žalobca uviedol, že tento zásah v jeho osobnostnej sfére sa prejavuje v jeho rodinnom živote, keď si naplánuje dovolenku s rodinou a nemôže sa jej zúčastniť z dôvodu školenia, alebo výcviku. Neuviedol, že by sa tento zásah do osobnostných práv žalobcu prejavil vo forme negatívnych následkov, či už v rodinnej sfére, súkromnej, na zdraví. Z uvedeného dôvodu súd považoval z hľadiska závažnosti vzniknutej ujmy, intenzitu zásahu, jeho dopad do osobnostnej sféry, za primeranú náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 1.500 eur, aj s prihliadnutím na to, že išlo o dlhodobý, opakovaný stav, kedy žalobca pracoval nad stanovený limit 48 hodinového týždenného pracovného času. Súd prihliadol na to, že výška náhrady nemajetkovej ujmy má plniť aj preventívno – sankčnú funkciu, ktorá má odradiť pôvodcu zásahu od protiprávneho konania. Súd tak z vyššie uvedených dôvodov (závažnosť ujmy a jej dopad do osobnostnej sféry žalobcu) priznal žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 1.500,- Eur a vo zvyšnej časti žalobu zamietol. Priznaná výška nemajetkovej ujmy je aj v súlade s princípom proporcionality, teda súdom priznaná výška nemajetkovej ujmy je porovnateľná v skutkovo podobných konaniach, napr. rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 2Co/60/2019 zo dňa 05.03.2020, ktorým potvrdil rozsudok Okresného súdu Košice II zo dňa 26. októbra 2018 č. k. 10C/242/2016-323, v ktorom bola žalobcovi priznaná z titulu náhrady nemajetkovej ujmy suma 1.500,- Eur, rovnako rozsudok Krajského súdu Prešov sp. zn. 19Co/6/2022 zo dňa 23.08.2022, ktorým potvrdil rozsudok Okresného súdu Stará Ľubovňa, sp. zn. 6C/36/2021 zo dňa 22.10.2021, ktorým bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 1.500,- Eur“.

1.7 V závere odôvodnenia odvolaním napadnutého rozsudku okresný súd uviedol, že žalobcovi priznal z výšky náhrady nemajetkovej ujmy aj úroky z omeškania, a to vo výške 9,50 % ročne od 30.09.2023,

kedy sa žalovaný dostal do omeškania. Konštatoval, že mu je známe rozhodnutie vo veci nepriznania úrokov z omeškania z výšky náhrady nemajetkovej ujmy, konkrétne rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/185/2011 zo dňa 14.03.2012. Uviedol, že podľa jeho názoru rozhodnutie o priznaní náhrady nemajetkovej ujmy je deklaratórnym rozhodnutím, teda deklaruje existenciu určitého práva, ktoré vzniklo žalobcovi, a to v dôsledku zásahu do osobnostnej sféry žalobcu, to znamená, že právo na náhradu nemajetkovej ujmy žalobcovi vzniklo v čase, kedy k porušeniu jeho práva došlo, nevzniká rozhodnutím súdu. Pokiaľ by právo na náhradu nemajetkovej ujmy vzniklo až právoplatným rozhodnutím súdu, nemožno hovoriť ani o premlčaní tohto nároku. Súd prvej inštancie priznal žalobcovi úrok z omeškania vo výške 9,50 % ročne, a to od 30.09.2023. V uvedenej súvislosti konštatoval, že žalovanému bola doručená žaloba 28.09.2023, vtedy sa žalovaný dozvedel o uplatnení náhrady nemajetkovej ujmy, v nasledujúci deň bol povinný plniť, 30.09.2023 sa s plnením peňažného dlhu dostal do omeškania a od tohto dátumu je povinný platiť úrok z omeškania vo výške o 5 percentuálnych bodov vyššej, než je základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu. Základná úroková sadzba ECB k prvému dňu omeškania bola 4,5 %, preto žalobcovi patria úroky z omeškania vo výške 9,50 % ročne od 30.09.2023 zo súdom priznanej sumy 1.500,- Eur do zaplatenia.

2. Proti predmetnému rozsudku súdu prvej inštancie sa žalobca a žalovaný odvolali. Žalobca v odvolaní proti rozsudku súdu prvej inštancie prostredníctvom svojho právneho zástupcu uviedol, že podáva odvolanie proti výroku II. rozsudku súdu prvej inštancie, ktoré odôvodňuje nasledovnými odvolacími dôvodmi: a) súd prvej inštancie mu nesprávnym procesným postupom znemožnil aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (odvolací dôvod uplatnený žalobcom podľa ustanovenia § 365 ods. 1 písm. b/ CSP), b) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (odvolací dôvod uplatnený žalobcom podľa ustanovenia § 365 ods. 1 písm. f/ CSP), c) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (odvolací dôvod uplatnený žalobcom podľa § 365 ods. 1 písm. h/ CSP). Zdôraznil, že jeho odvolanie smeruje len voči výške, na základe voľnej úvahy súdu prvej inštancie, priznaného plnenia náhrady nemajetkovej ujmy, nie voči súdom prvej inštancie akceptovanému základu nároku žalobcu. Vo vzťahu k súdom prvej inštancie priznanej náhrade nemajetkovej ujmy v sume 1.500,- Eur, alobca v rámci odvolacieho dôvodu uplatneného v zmysle ust. § 365 ods. 1 písm. b) CSP v odvolaní uviedol, že súd prvej inštancie pokiaľ ide o výšku priznanej náhrady nemajetkovej ujmy svoje rozhodnutie dostatočným spôsobom neodôvodnil, pretože v odôvodnení rozsudku súdu prvej inštancie chýba akýkoľvek myšlienkový postup ako súd prvej inštancie k sume 1.500,- Eur priznanej náhrady nemajetkovej ujmy dospel a prečo nepriznal žalobcovi titulom náhrady nemajetkovej ujmy viac. V uvedenej súvislosti žalobca v odvolaní súdu prvej inštancie vytkol, že z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie nevyplýva, ako sa súd prvej inštancie, pokiaľ ide o výšku priznanej náhrady nemajetkovej ujmy, vysporiadal s argumentáciou žalobcu a ako dospel k priznanej sume náhrady nemajetkovej ujmy. Zdôraznil, že ohľadom priznávania súm náhrad nemajetkových ujem je si vedomý rozdielnej rozhodovacej praxe, keď súdy priznávajú žalobcom náhrady nemajetkových ujem určených na základe odlišných výpočtov, z týchto výpočtov náhrad nemajetkových ujem však podľa žalobcu možno vyvodiť jednu podstatnú okolnosť, ktorou je tá okolnosť, že vo vzťahu k žalobcovi dochádzalo počas žalovaného obdobia troch rokov pravidelne k prekračovaniu 48-hodinového priemerného pracovného týždňa. V nadväznosti na uvedené žalobca v odvolaní uviedol, že súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozsudku uviedol, že rozhodovacia prax súdov SR v obdobných veciach, pokiaľ ide o výšku priznanej náhrady nemajetkovej ujmy, nie je jednotná, pretože sú priznávané náhrady nemajetkových ujem v rovnakej, v nižšej i vo vyššej sume - v danej veci však po posúdení konkrétnych okolností prípadu, sa mu suma 1.500,- Eur javila z hľadiska odškodnenia ujmy žalobcu ako najadekvátnejšia. Z uvedeného záveru súdu prvej inštancie nie je podľa žalobcu zrejmé, ku ktorej konkrétnej rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, najmä krajských súdov, sa súd prvej inštancie v danom prípade priklonil, keď dostatočným spôsobom neodôvodnil, prečo sa nepriklonil práve k rozhodovacej činnosti Krajského súdu v Banskej Bystrici, na ktorú minimálne v piatich prípadoch žalobca poukázal už v podanej žalobe žalobca. V ďalšom texte odvolania poukázal žalobca na ďalšie rozhodnutia Krajského súdu v Banskej Bystrici a uviedol, že z týchto rozhodnutí vyplýva, že sumy majetkových ujem v predmetnej problematike sa pohybujú v rozmedzí od 4.169,46 Eur až do 6.506,40 Eur, a teda keď podal žalobu o zaplatenie sumy 4.623,40 Eur, tak podal žalobu v primeranej výške, ktorá sa pohybuje v dolnom rozpätí priznávaných súm. Z citovanej rozhodovacej činnosti odvolacieho súdu možno podľa žalobcu vyvodiť, že obdobným spôsobom ako to požaduje žalobca v tejto veci sú priznávané vyššie majetkové ujmy ako len vo výške 1. 500 Eur.

Odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie sa preto javí ako nepresvedčivé a v rozpore s ust. § 220 ods. 2 CSP. Zdôraznil, že nedostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia v súdnej praxi zakladá prípustnosť dovolania pre zmätočnosť podľa § 420 písm. f/ CSP a poukázal pritom na rozhodnutia NS SR sp. zn. 4Cdo/34/2018, sp. zn. 8Cdo/152/2018, sp. zn. 5Cdo/57/2019, sp. zn. 4Cdo/120/2019, sp. zn. 1Obdo/7/2018 a sp. zn. 1Obdo/82/2018. „Rovnako sa podľa stabilizovanej judikatúry Ústavného súdu SR vyžaduje riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR v tom zmysle, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi otázkami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné (IV. ÚS 14/07)“. S odkazom na vyššie uvedené rozhodnutia NS SR, subsumujúc ich pod skutkový stav posudzovaného prípadu, možno podľa žalobcu dospieť k záveru, že odvolaním napádaný rozsudok súdu prvej inštancie je v časti odôvodnenia sumy priznanej náhrady nemajetkovej ujmy nepresvedčivý, pretože neobsahuje žiadne konkrétne preskúmateľné hľadiská, na základe ktorých dospel súd prvej inštancie ku žalobcovi priznanej výške náhrady nemajetkovej ujmy. Takýmto postupom súdu prvej inštancie vznikla podľa žalobcu zo strany súdu prvej inštancie ničím neodôvodnená svojvôľa, ktorá nenapĺňa kvalitatívne požiadavky na odôvodnenie súdneho rozhodnutia, čím sa stalo rozhodnutie súdu prvej inštancie zároveň nepredvídateľným.

2.1 Pokiaľ ide o samotnú súdom prvej inštancie priznanú sumu náhrady nemajetkovej ujmy, žalobca v odvolaní uviedol, že aj napriek tomu, že súd prvej inštancie dostatočným a zrozumiteľným spôsobom neodôvodnil priznanie nemajetkovej ujmy v konkrétnej výške (1.5 00,- Eur), má za to, že súdom prvej inštancie priznaná suma náhrady nemajetkovej ujmy je neprimeraná. Zdôraznil, že podanou žalobou sa domáhal zaplatenia náhrady nemajetkovej ujmy v sume 4.623,40 Eur, ktorú vyčíslil ako súčet odpracovaných hodín služobnej pohotovosti za obdobie od júla 2020 do júna 2023 vrátane a rozdielu peňažnej náhrady vyplácanej za určenú služobnú pohotovosť podľa § 122 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z. a náhrady za nariadenú služobnú pohotovosť podľa § 122 ods. 2 písm. a/ zákona č. 315/2001 Z. z., pričom má za to, že listinnými dôkazmi, ktoré predložil súdu prvej inštancie preukázal, že pri takom rozvrhnutí pracovného času, ktorý je v rozpore s právom EÚ prichádza o voľný čas, ktorý by inak mohol venovať rozvoju svojich osobných, rodinných, priateľských vzťahov, fyzickej a psychickej relaxácii. Zopakoval svoju argumentáciu obsiahnutú už v žalobe a uviedol, že žalovaného námietka, že nepreukázal spôsobenú mu ujmu nie je dôvodná, pretože z vykonaného dokazovania vyplýva, že v žalovanom období odpracoval celkom 1 762,52 hodín služobnej pohotovosti, ktoré mu v rozpore s čl. 2 ods. 1 Smernice neboli započítané do pracovného času, pričom zároveň opakovane u neho dochádzalo k prekračovaniu limitu 48-hodinového týždenného služobného času, čím došlo k zásahu do jeho práv na vedenie súkromného, rodinného života i do práva na ochranu jeho zdravia, za ktorý zásah má právo na primerané odškodnenie. Vzhľadom na formu zásahu, ktorá sa v zmysle judikatúry Súdneho dvora EÚ považuje za závažný zásah do práv jednotlivca , keď ide o nezvratný stav straty niekoľkých stoviek hodín voľného času a času, ktorý žalobca potrebuje na regeneráciu pracovných síl, by samotné konštatovanie porušenia práva nebolo dostatočným zadosťučinením. Z týchto dôvodov je preto dôvodné podľa žalobcu poskytnúť mu primeranú finančnú náhradu. V závere odvolania žalobca navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v odvolaním napadnutej časti (vo výroku II.) zrušil a v uvedenom rozsahu vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie alebo aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie - konkrétne jeho výrok II. zmenil tak, že žalobe v celom rozsahu vyhovie a žalobcovi prizná celú požadovanú sumu 4.623,40 Eur, t. j. rozhodne o prevyšujúcej časti žaloby, ktorá bola súdom prvej inštancie zamietnutá tak, že mu prizná aj sumu 3.123,40 Eur spolu s požadovaným úrokom z omeškania vo výške 9,50 % ročne z tejto sumy od dátumu 28.09.2023 do zaplatenia a prizná mu tiež nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % ; zároveň si žalobca uplatnil nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % s tým, že „aj v prípade potvrdenia rozsudku súdu prvej inštancie odvolacím súdom, resp. aj v prípade zmeny rozsudku súdu prvej inštancie odvolacím súdom v podobe možného zníženia náhrady nemajetkovej ujmy žiada, aby mu súd voči žalovanému priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %“. Poukázal pritom na nález Ústavného súdu ČR sp. zn. IV. ÚS 3194/22 zo dňa 5. 9. 2023, na nález Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 1934/23 zo dňa 11. 10. 2023 a na nález Ústavného súdu ČR sp. zn. I. ÚS 2482/23 zo dňa 6. 12. 2023.

3. Žalovaný v odvolaní uviedol, že odvolanie podal z dôvodu vymedzeného v ustanovení § 365 ods. 1 písm. d), f) a h) CSP, a teda argumentoval tým, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho

právneho posúdenia veci. Navrhol, aby odvolací súd zmenil rozsudok okresného súdu tak, že žalobu zamietne a prizná mu nárok na náhradu trov konania.

3.1 Žalovaný v odvolaní uviedol, že predmetom tohto súdneho konania je nárok označený žalobcom ako nárok na náhradu škody, ktorá mu mala vzniknúť v dôsledku porušenia práva Európskej únie k jeho ujme, konkrétne v dôsledku nesprávneho prebratia Smernice č. 2003/88/ES zo 4. novembra 2003 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času do právneho poriadku Slovenskej republiky v podobe zákona č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom a záchrannom zbore v znení neskorších predpisov. Zdôraznil, že aby mohol súd prvej inštancie konštatovať, že obsah Smernice č. 2003/88/ES bol do zákona č. 315/2001 Z. z. prevzatý nesprávne, musela by mu byť zverená právomoc posudzovať súlad slovenských zákonov alebo iných všeobecne záväzných právnych predpisov, platných na území Slovenskej republiky so smernicou Európskej únie, toto právo však podľa žalovaného bez akýchkoľvek pochybností nespadá do právomoci súdu prvej inštancie, resp. do právomoci iného všeobecného súdu členského štátu Európskej únie. Súd prvej inštancie si podľa žalovaného takýto záver nemohol osvojiť ani ako otázku predbežnú, pretože dôsledky takéhoto konštatovania by presiahli predmet tohto súdneho sporu, v ktorom sa posudzuje len individuálny nárok žalobcu na náhradu škody, či nemajetkovej ujmy. Súd prvej inštancie právny nárok na náhradu škody subsumoval pod ustanovenia zákona č. 40/1964 Zb., Občianskeho zákonníka v podobe nemajetkovej ujmy, ktorú žalovaný považuje za neprimeranú, a to aj v porovnaní s výškou náhrad , ktorá je priznávaná obetiam trestných činov, ktorých ujma je v porovnaní s tvrdenou ujmou žalobcu podstatne vyššia. Podľa uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Cdo/19/2020, určenie výšky nároku na náhradu nemajetkovej ujmy nie je záležitosťou voľnej úvahy, ktorá nepodlieha žiadnemu hodnoteniu, naopak jej základom je zistenie skutkových okolností, ktoré súdu umožnia úvahu na určitom kvalitatívnom posúdení základných súvislostí aj v kontexte s ďalšími právnymi predpismi upravujúcimi obdobnú problematiku. Hoci výšku náhrady nemajetkovej ujmy určuje súd voľnou úvahou, nemôže ísť o úvahu nepreskúmateľnú, resp. o úvahu svojvoľnú. Žalobca vo svojich podaniach, ani na pojednávaní neodôvodnil výšku požadovanej peňažnej náhrady, pretože neuviedol v čom údajný neoprávnený zásah do jeho osobnostných spočíval. Žalovaný poukázal v odvolaní ďalej na ust. § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka a uviedol, že žalobca nepreukázal neoprávnený zásah do súkromného, rodinného života, či neoprávnený zásah, ktorý by sa odrazil napr. v medziľudských vzťahoch či nepriaznivosti zdravotného stavu žalobcu v príčinnej súvislosti s výkonom povolania v takej značnej miere, ktorá by odôvodňovala výšku priznanej sumy náhrady nemajetkovej ujmy súdom prvej inštancie. V konaní o náhrade nemajetkovej ujmy nesie žalobca bremeno tvrdenia v tom, že žalovaný zasiahol do jeho osobnosti a že tento zásah bol objektívne spôsobilý privodiť ujmu na jeho právach, pričom žalobca musí nielen tvrdiť, ale aj preukázať aká ujma mu vznikla. Z tohto bremena tvrdenia pre žalobcu vyplýva dôkazné bremeno preukázať skutočnosti svedčiace o existencii škody a o zásahu do práv žalobcu. „Keď sa žalobca domáha v zmysle žaloby náhrady nemajetkovej ujmy musí na konkrétnych skutkových okolnostiach preukázať, že zásah nielen mohol, ale aj skutočne vyvolal následnú reakciu v jeho súkromnom živote, rodinnom prostredí, profesionálnej sfére, či v inom prostredí. Skutočnosť, že žalobca namieta celkovú organizáciu pracovného času, je podľa žalovaného vecou medzi žalobcom a jeho služobným úradom, uvedené nespadá pod charakter žalôb o ochranu osobnosti, „inak povedané žalovaný nevidí priamu a bezprostrednú príčinnú súvislosť medzi ujmou spôsobenou žalobcovi v dôsledku nesprávnej transpozície Smernice a organizáciou pracovného času, ktorú žalobca namieta“.

3.2 Pokiaľ ide o námietku žalovaného, týkajúcu sa nedostatku pasívnej vecnej legitimácie žalovaného, s ktorou sa súd prvej inštancie nestotožnil, žalovaný v odvolaní poukázal na nevyhnutnosť rozlišovania medzi Slovenskou republikou a Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky ako dvomi samostatnými subjektmi, ktorých postavenie v súdnom konaní ani v pracovnoprávnych vzťahoch nemožno zamieňať. Žalovaný súčasne konštatoval, že súd prvej inštancie nevzal do úvahy potrebu rozlišovania medzi „prebratím smernice“ a „aplikáciou smernice“ a následne nesprávnym právnym posúdením aplikoval tento záver na vznik zodpovednosti Slovenskej republiky za porušenie predpisov v procese preberania a následnej aplikácie smernice. Prebratie Smernice je premietnuté do textu právneho predpisu, ktorý musí byť s obsahom alebo znením Smernice v súlade. Ak sa žalobca domnieval, že Slovenská republika v pôsobnosti Ministerstva vnútra Slovenskej republiky nesprávne prebrala Smernicu č. 2003/88/ES do zákona č. 315/2001 Z. z., mal podľa žalovaného preukázať v čom dané pochybenie spočíva. Na to, aby bolo možné konštatovať, že Smernica č. 2003/88/ES bola prebratá (transponovaná) do zákona č. 315/2001 Z. z. nesprávne, bolo podľa názoru žalovaného nevyhnutné vykonať porovnanie znenia zákona č. 315/2001 Z. z. pred a po nadobudnutí účinnosti Smernice č. 2003/88/ES, pretože len na

základe takejto konfrontácie by bolo možné zaoberať sa správnosťou alebo nesprávnosťou prebratia smernice. V uvedenej súvislosti žalovaný v odvolaní uviedol, že „nebolo jeho povinnosťou skopírovať doslovné znenie každého ustanovenia Smernice č. 2003/88/ES do textu zákona č. 315/2001 Z. z., a to aj vzhľadom na priamy účinok smernice; inak povedané, žiadne ustanovenie zákona č. 315/2001 Z. z. nie je možné považovať za rozporné so Smernicou č. 2003/88/ES“. Následne žalovaný v odvolaní uviedol, že k porušeniu Smernice môže dôjsť až aplikáciou jej jednotlivých ustanovení, ak si adresát účinkov smernice (napr. zamestnávateľ) vyložil ustanovenia Smernice v rozpore s ich obsahom. Prípadný nárok na náhradu škody by tak mohla založiť len nesprávna aplikácia Smernice. Bol toho názoru, že Slovenská republika pri preberaní Smernice č. 2003/88/ES neporušila žiadne predpisy, preto pri absencii protiprávneho konania nemohla vzniknúť žalobcovi žiadna škoda a tým ani zodpovednosť žalovaného za nároky, ktoré si žalobca v tomto konaní uplatnil. Zároveň mal žalovaný za to, že žalobcom uplatnené nároky vyplývajú z pracovnoprávneho vzťahu; žalobca za nárok na náhradu škody vo forme nemajetkovej ujmy skryl svoj mzdový nárok. Žalovaný zotrval na tvrdení, že žalobca namietal nesprávne prebratie Smernice č. 2003/88/ES, nie však jej aplikáciu v individuálnom prípade žalobcu, preto Slovenská republika nemôže niesť zodpovednosť za nesprávnu aplikáciu Smernice č. 2003/88/ES na pracovnoprávny vzťah žalobcu u jeho zamestnávateľa.

3.3 Vo vzťahu k pôsobnosti Smernice č. 2003/88/ES, žalovaný v odvolaní uviedol, že súd prvej inštancie nesprávne právne posúdil aj pôsobnosť Smernice č. 2003/88/ES, pretože táto sa na služobný pomer príslušníkov Hasičského a záchranného zboru vzhľadom na charakter vykonávaných činností a s tým spojený rozvrh služobného času nevťahuje. Mal za to, že rozsah pôsobnosti Smernice č. 2003/88/ES je pozitívne vymedzený v čl. 2 ods. 1 Smernice č. 89/391/EHS a negatívne je vymedzený v jej čl. 2 ods. 2 tejto Smernice. Na základe uvedeného žalovaný v odvolaní konštatoval, že Smernica č. 2003/88/ES sa na odvetvia činností, ktoré zahŕňajú určité osobitné činnosti služieb civilnej ochrany nevzťahuje. Úlohy, ktoré plnia príslušníci Hasičského a záchranného zboru možno podľa názoru žalovaného subsumovať pod pojem „osobitné činnosti služieb civilnej ochrany“ v zmysle čl. 2 ods. 2 Smernice č. 89/391/EHS. Rozhodnutie Súdneho dvora Európskej únie C-429/09 vo veci Gunter Fuss nepovažoval žalovaný za relevantné, nakoľko sa týka mestského hasiča, výkon činnosti ktorého je odlišný od režimu v akom fungujú príslušníci Hasičského a záchranného zboru v Slovenskej republike. Čo sa týka posúdenia, či v prípade žalobcu došlo k porušeniu práva nad maximálny 48 hodinový týždenný pracovný čas, je podľa žalovaného potrebné zo strany žalobcu preukázať, či žalobca skutočne pracoval nad takýto limit za rozhodné obdobie. Žalobca pri svojich výpočtoch stanovil dlhšie referenčné obdobie. Z uvedeného dôvodu sú žalobcom predložené údaje o priemernom týždennom pracovnom čase podľa žalovaného irelevantné. Nemajetkovú ujmu nemožno za žiadnych okolností vypočítať tabuľkovo na základe akéhosi vzorca vymysleného žalobcom, ktorý vo svojom výsledku zodpovedá mzdovým nárokom. Žalobca v skutočnosti svoju ujmu vidí v tom, že nebol za odslúženú služobnú pohotovosť dostatočne ohodnotený a nie v tom, že mal byť prekročený 48-hodinový týždenný pracovný čas. Žalobu z tohto dôvodu považuje žalovaný za zmätočnú, nakoľko žalobca si touto formou maskuje mzdové nároky voči svojmu zamestnávateľovi. Žalobca riadne nepreukázal nárok čo do titulu ani výšky nemajetkovej ujmy, ktorá mala byť spôsobená žalobcovi, nakoľko samotný predmet sporu označený žalobcom je veľmi zmätočný.

3.4 V ďalšej časti odvolania žalovaný uviedol, že Smernica č. 2003/88/ES v zásade ustanovuje minimálne požiadavky na bezpečnosť a ochranu zdravia v súvislosti s organizáciu pracovného času pokiaľ ide o doby denného odpočinku, prestávok v práci, týždenného odpočinku, maximálneho týždenného pracovného času, ročnej dovolenky a aspekty nočnej práce, práce na zmeny a rozvrhnutie práce. Predmetná Smernica bola do slovenského právneho poriadku transponovaná okrem iného aj zákonom č. 315/2001 Z. z., čo je uvedené v transpozičnej prílohe č. 4 tohto zákona pod bodom 6. Tvrdenie žalobcu, že k nesprávnej transpozícii Smernice č. 2003/88/ES do zákona č. 315/2001 Z. z. došlo z toho dôvodu, že doba služobnej pohotovosti sa nezapočítava do týždenného pracovného času hasičov označil žalovaný v odvolaní za neopodstatnené. Pre prípad, že by súd po vyhodnotení všetkých námietok žalovaného predsa len dospel k záveru, že Smernica bola žalovaným (resp. zamestnávateľom žalobcu) uplatňovaná nesprávne, nemožno podľa žalovaného hovoriť o vzniku akejkoľvek škody, resp. nemajetkovej ujmy, čo je dôvodom na zamietnutie žaloby. Výšku nemajetkovej ujmy, ktorú žalobca požaduje (4.623,40 Eur) označil žalovaný za zjavne neprimeranú, a to aj porovnaním výšky náhrad nemajetkových ujem, ktoré sú priznávané obetiam trestných činov, ktorých ujma je v porovnaní s tvrdenou ujmou žalobcu neporovnateľne vyššia. Zdôraznil, že žalobca neodôvodnil výšku požadovanej peňažnej náhrady nemajetkovej ujmy, pretože neuviedol v čom neoprávnený zásah do jeho osobnostných práv spočíval. Podľa žalovaného nestačí, aby zásah mohol vyvolať určitú reakciu, ale

musí vyvolať konkrétnu reakciu v živote fyzickej osoby, čo v prípade žalobcu nie je žiadnym spôsobom preukázané. Uviedol, že chýbajúce skutkové tvrdenia žalobcu nie je možné nahradiť odvolávaním sa na rozhodovaciu činnosť iných súdov v obdobných prípadoch; vzhľadom na to, že ide o osobnostné práva, je potrebné nemajetkovú ujmu posudzovať v každom jednom prípade individuálne. V nadväznosti na uvedené poukázal žalovaný v odvolaní na ust. § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka ako na ustanovenie, ktoré upravuje podmienky, kedy vzniká nárok na náhradu nemajetkovej ujmy. Uviedol, že má za to, že žalobca nepreukázal zásah do jeho súkromného alebo rodinného života, či iný zásah, ktorý by sa odrazil napr. v medziľudských vzťahoch, či v nepriaznivom zdravotnom stave žalobcu v príčinnej súvislosti s výkonom povolania v takej miere, ktorá by odôvodňovala výšku náhrady nemajetkovej ujmy, ktorú žalobca požaduje. Náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch môže súd podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka priznať len ako sekundárnu kompenzáciu vtedy ak by iná náprava nebola vôbec možná, resp. ak by sa takáto satisfakcia nezdala postačujúca, avšak vždy len vtedy, ak by bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti. Podmienkou priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch (t. j. materiálnej satisfakcie) je vždy v závislosti na individuálnych okolnostiach daného prípadu existencia závažnej ujmy, ktorú treba riadne a konkrétne preukázať. V konaní o nároku na náhradu nemajetkovej ujmy nesie žalobca bremeno tvrdenia. Z bremena tvrdenia pre žalobcu vyplýva dôkazné bremeno preukázať skutočnosti svedčiace o existencii škody a o zásahu do osobnostných práv. V uvedenej súvislosti žalovaný v odvolaní zdôraznil, že keď sa žalobca v zmysle žaloby domáha náhrady nemajetkovej ujmy, musí na konkrétnych skutkových okolnostiach preukázať, že zásah do jeho osobnostných práv nielen mohol, ale aj skutočne vyvolal následnú reakciu v jeho súkromnom živote, rodinnom prostredí, profesionálnej sfére, či v inom prostredí (rozsudok Krajského súdu v Trnave sp. zn. 26Co/94/2020-515 zo dňa 30.06. 2021). Skutočnosť, že žalobca namieta celkovú organizáciu pracovného času, t. j. nerovnomerné rozloženie pracovného času, je podľa žalovaného vecou medzi žalobcom a jeho služobným úradom, uvedené nespadá pod charakter žalôb na ochranu osobnosti, inak povedané nie je podľa žalovaného daná priama a bezprostredná príčinná súvislosť medzi ujmou spôsobenou žalobcovi v dôsledku nesprávnej transpozície smernice a organizáciou pracovného času, ktorú žalobca namieta. Žalobca podľa žalovaného nepreukázal dôvodnosť ani výšku uplatneného nároku na náhradu nemajetkovej ujmy, nakoľko z výsluchu žalobcu nie je preukázaná priama a bezprostredná príčinná súvislosť medzi žalobcom utrpenou ujmou a tvrdeným nesprávnym prebratím Smernice č. 2003/88/ES, keďže žalobca na preukázanie svojho nároku nešpecifikoval žiadne konkrétne negatívne zásahy, ktoré by utrpel vo svojom súkromnom živote a ktoré by boli v priamej príčinnej súvislosti s nesprávnym prebratím Smernice č. 2003/88/ES.

3.5 Vo vzťahu k žalobcovi priznaným úrokom z omeškania žalovaný v odvolaní uviedol, že nesúhlasí ani s právnymi závermi súdu prvej inštancie, ku ktorým súd prvej inštancie dospel pri posudzovaní otázky nároku na úroky z omeškania. Poukázal na to, že na jednej strane súd prvej inštancie v odôvodnení odvolaním napadnutého rozsudku konštatuje, že neexistuje ustálená súdna prax najvyšších súdnych autorít ohľadne práva na úroky z omeškania pri zodpovednosti za škodu spôsobenú porušením práva Európskej únie, na druhej strane súd prvej inštancie priznal žalobcovi nárok na úrok z omeškania. Súd prvej inštancie podľa žalovaného nesprávne posúdil otázku úroku z omeškania, nakoľko pri náhrade nemajetkovej ujmy v peniazoch mal aplikovať právnu úpravu a ustálenú súdnu prax týkajúcu sa ochrany osobnosti podľa § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka a „určite nie právnu úpravu zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci“, pretože nárok na úroky z omeškania z náhrady nemajetkovej ujmy je rozporný tak so zákonom ako aj s ustálenou judikatúrou súdov Slovenskej republiky. Uvedené vychádza z rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Cdo 185/2011 zo dňa 14. 03. 2012, podľa ktorého: „Povinnosť zaplatiť náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vzniká až na základe súdneho rozhodnutia, v ktorom je určená doba plnenia, až uplynutím takto určenej doby plnenia sa dlžník dostáva do omeškania“. V uvedenej súvislosti žalovaný v odvolaní zdôraznil, že s poukazom na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo 185/2011 by sa dostal do omeškania až momentom, kedy by súdom priznanú náhradu nemajetkovej ujmy riadne a včas žalobcovi nezaplatil, t. j. prvý deň omeškania by nastal až dňom nasledujúcim po dni nadobudnutia právoplatnosti rozsudku, nie však skôr, preto podľa žalovaného žalobcovi právo na úroky z omeškania z uplatneného nároku na náhradu nemajetkovej ujmy nepatrí.

3.6 V závere odvolania žalovaný navrhol, aby odvolací súd odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalobu žalobcu v celom rozsahu zamieta a aby priznal žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

4. Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného uviedol, že s odvolaním žalovaného nesúhlasí z dôvodov uvedených vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného. Pokiaľ žalovaný v odvolaní namietal, že žalobca si podanou žalobou uplatnil mzdový nárok a nie nemajetkovú ujmu, resp. že svojou žalobou iba maskoval uplatnené mzdové nároky namiesto nemajetkovej ujmy, žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného poukázal na to, že súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozsudku jednoznačne uviedol, že zo žaloby jasne vyplýva, že žalobca si neuplatňuje mzdový nárok, ktorý mu zo zákona č. 315/2001 Z. z. patrí, ale sa domáha náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej porušením práva EÚ členským štátom EÚ - žalovaným. Vo vzťahu k námietke žalovaného o nedostatku právomoci súdu prvej inštancie vo veci konať a rozhodnúť, žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného uviedol, že takýto názor žalovaného si nemôže osvojiť, pretože má za to, že všeobecný súd má právomoc na prejednanie tohto sporu, čo napokon správne uviedol súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozsudku a čo korešponduje s bohatou rozhodovacou praxou. Zdôraznil, že spor o náhradu škody spôsobenej jednotlivcovi porušením práva Únie v dôsledku nesprávneho prebratia – transpozície smernice Európskej únie do vnútroštátneho právneho poriadku, je potrebné zaradiť medzi súkromnoprávne spory, pričom aj z judikatúry Súdneho dvora EÚ vyplýva, že spory o náhradu škody spôsobenej porušením práva Únie medzi jednotlivcom a štátom majú rozhodovať vnútroštátne súdy. K námietke žalovaného o nedostatku pasívnej vecnej legitimácie žalovaného, žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného uviedol, že podľa čl. 29 Smernice č. 2003/88/ES, táto smernica je adresovaná členským štátom, pričom žalovaný ako členský štát Európskej únie a adresát smernice je po vstupe Slovenskej republiky do Európskej únie zodpovedný za prijatie všetkých opatrení legislatívnej a aj faktickej povahy s cieľom dosiahnutia účelu smernice; v prípade, že si štát, teda žalovaný túto povinnosť nesplní, je štát, teda žalovaný zodpovedný aj za nesprávnu aplikáciu Smernice č. 2003/88/ES, pokiaľ k nesprávnej aplikácii Smernice došlo v dôsledku jej nesprávneho prebratia do právneho poriadku Slovenskej republiky. Keďže Smernica č. 2003/88/ES je určená štátu, teda žalovanému, ktorý zodpovedá za jej správne prebratie, v konaní o náhradu škody spôsobenej nesprávnym prebratím Smernice č. 2003/88/ES do zákona č. 315/2001 Z. z., je pasívne vecne legitimovaný žalovaný (štát), preto žalobca túto odvolaciu námietku žalovaného považuje za nedôvodnú. Rovnako za nedôvodnú označil žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného aj odvolaciu námietku žalovaného, týkajúcu sa nesprávneho posúdenia pôsobnosti Smernice č. 2003/88/ES súdom prvej inštancie, ktorá sa podľa žalovaného na služobný pomer príslušníkov Hasičského a záchranného zboru nevzťahuje, argumentujúc tým, že v tejto otázke je potrebné vychádzať z príslušnej judikatúry Súdneho dvora EÚ, ktorý rozhodol, že Smernica č. 2003/88/ES sa má uplatniť na činnosti príslušníkov hasičského zboru, aj keď sú vykonávané zásahovými silami v teréne, pričom nezáleží na tom, či sú zamerané na boj proti požiarom alebo na poskytnutie pomoci iným osobám, ak sú vykonávané za obvyklých podmienok v súlade s poslaním im zvereným, a to aj v prípade, keď zásahy, ku ktorým môžu tieto činnosti viesť, sú svojim charakterom nepredvídateľné a môžu vystaviť príslušníkov určitým rizikám. V uvedenej súvislosti žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného zdôraznil, že na účely Smernice č. 2003/88/ES pojem pracovníka nemôže byť vykladaný rôzne podľa právnych predpisov toho-ktorého štátu, ktorý je členským štátom Únie , ale má autonómny význam vlastný právu Únie, keď za pracovníka sa považuje každý, kto vykonáva skutočné a konkrétne činnosti pre zamestnávateľa a právna povaha pracovnoprávneho vzťahu z hľadiska vnútroštátneho práva nemôže mať žiaden dosah na postavenie pracovníka v zmysle práva Únie.

4.1 V nadväznosti na uvedené žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného uviedol, že námietka žalovaného, že Smernica č. 2003/88/ES sa na príslušníkov Hasičského a záchranného zboru v prípade služobného času ako aj na ich odmeňovanie nevzťahuje je nedôvodná a poukázal pritom na to, že Súdny dvor EÚ osobitne v prípade hasičov v rámci svojej rozhodovacej praxe potvrdil, že pracovný čas zodpovedajúci pracovnej pohotovosti a pohotovostnej službe, počas ktorých je dotknutý pracovník fyzicky prítomný na pracovisku, je súčasťou pojmu pracovný čas a nesmie prekročiť maximálny týždenný pracovný čas stanovený čl. 6 písm. b) Smernice č. 2003/88/ES (rozsudky vo veci C-429/09, C-52/04). Z dôvodu, že žalobca počas výkonu služobnej pohotovosti musí byť k dispozícii zamestnávateľovi na pracovisku, t. j. v mieste výkonu práce, celý čas služobnej pohotovosti je potrebné započítať do pracovného času žalobcu, pričom skutočnosť, že za pracovnú pohotovosť je žalobcovi vyplácaná náhrada v zmysle § 122 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z. nemá vplyv na porušenie čl. 6 písm. b) Smernice č. 2003/88/ES. Vo vzťahu k odvolacej námietke žalovaného, že žalobca neuniesol bremeno tvrdenia a dôkazné bremeno na preukázanie predpokladov vzniku zodpovednosti žalovaného za škodu spôsobenú žalobcovi porušením práva Únie, žalobca vo vyjadrení odvolaniu žalovaného uviedol, že podľa judikatúry Súdneho dvora EÚ, štát zodpovedá jednotlivcovi za porušenie práva EÚ, pričom predpoklady zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú porušením práva Únie vyplývajú z judikatúry

Súdneho dvora. „Podľa judikatúry Súdneho dvora EÚ, štát zodpovedá jednotlivcovi za škodu spôsobenú porušením práva Únie, ak porušená právna norma Únie priznáva právo fyzickým osobám alebo právnickým osobám, alebo zakladá povinnosti pre členský štát; porušenie práva Únie je dostatočne závažné, pričom medzi porušením práva Únie členským štátom a vznikom škody jednotlivca existuje príčinná súvislosť s tým, že o výške náhrady škody vždy rozhoduje vnútroštátny súd“. V uvedenej súvislosti poukázal žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného na čl. 6 písm. b) Smernice č. 2003/88/ES a uviedol, že tento článok smernice priznáva pracovníkom právo na priemerný týždenný pracovný čas, vrátane nadčasov v rozsahu 48 hodín. Toto ustanovenie smernice má priamy účinok, keďže priznáva jednotlivcom práva, ktoré môžu priamo uplatniť v konaní pred vnútroštátnymi súdmi. Ustanovenie čl. 6 písm. b) Smernice č. 2003/88/ES nebolo do právneho poriadku Slovenskej republiky prebraté správne, pretože umožňuje, aby priemerný týždenný pracovný čas žalobcu, vrátane nadčasov presiahol 48 hodín, keď do pracovného času príslušníka Hasičského a záchranného zboru sa v rozpore s čl. 2 ods. 1 smernice nezapočítava čas služobnej pohotovosti, pričom žalobca preukázal predloženými listinnými dôkazmi, že za sporné obdobie, ktoré je predmetom sporu, a to od júla 2020 do júna 2023 vrátane, dochádzalo k tomu, že priemerný týždenný pracovný čas žalobcu presahoval hranicu 48 hodín. Zároveň je splnená aj podmienka porušenia práva Únie dostatočne závažným spôsobom, keďže porušenie čl. 6 písm. b) Smernice č. 2003/88/ES je vo vzťahu k žalobcovi dostatočne závažné, pretože ide o porušenie jasnej a konkrétnej normy Únie, ktorá pokiaľ ide o hornú hranicu týždenného priemerného pracovného času neponecháva členským štátom priestor na voľnú úvahu a súčasne ide o porušenie práva Únie, ktoré je v zjavnom rozpore s judikatúrou Súdneho dvora EÚ. Splnená je aj podmienka príčinnej súvislosti medzi porušením práva Únie členským štátom a vznikom ujmy u jednotlivca, keďže v príčinnej súvislosti s porušením práva Únie zo strany žalovaného došlo u žalobcu ku vzniku škody (nemajetkovej ujmy), a to v dôsledku zásahu do jeho práva na ochranu zdravia v zmysle čl. 40 Ústavy SR tiež v dôsledku zásahu do práva žalobcu na súkromie a rodinný život v zmysle článku 19 ods. 2 Ústavy SR, keďže žalobca musel odpracovať viac ako bol povinný v zmysle Smernice č. 2003/88/ES. Námietku žalovaného, že medzi porušením práva Únie a vznikom škody na strane žalobcu nie je príčinná súvislosť, pretože žalobca neupozornil svojho zamestnávateľa na porušovanie jeho práva, žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného označil za neopodstatnenú, pričom uviedol, že čl. 6 písm. b) Smernice č. 2003/88/ES nevyžaduje, aby dotknutí pracovníci požiadali svojho zamestnávateľa o dodržanie minimálnych požiadaviek upravených týmto ustanovením, a preto nemožno považovať za primerané požadovať od žalobcu, ktorému vznikla škoda z dôvodu, že boli porušené jeho práva, aby na účely uplatnenia nároku najprv vyvíjal iniciatívu vo vzťahu ku svojmu zamestnávateľovi.

4.2 Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného ďalej uviedol, že nesúhlasí ani s odvolacou námietkou žalovaného, že žalobca nepreukázal spôsobenú mu ujmu, pretože preukázal, že v žalovanom období odpracoval hodiny služobnej pohotovosti, ktoré mu v rozpore s čl. 2 ods. 1 Smernice č. 2003/88/ES neboli započítané do pracovného času a zároveň opakovane vo vzťahu k nemu dochádzalo k prekračovaniu limitu 48 hodinového týždenného služobného odpracovaného času, pričom jednotlivé kalendárne týždne, keď k tomu dochádzalo riadne identifikoval. V uvedenej súvislosti žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného zdôraznil, že požadovanú náhradu nemajetkovej ujmy považuje za primeranú. Vo vzťahu k námietke žalovaného týkajúcej sa priznaných úrokov z omeškania žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného uviedol, že poukazuje na novšiu rozhodovaciu prax NS SR ako je žalovaným uvádzané rozhodnutie NS SR sp. zn. 6 Cdo/185/2011 zo dňa 14. 03. 2012, a to na uznesenie NS SR sp. zn. 8Cdo/191/2020 zo dňa 27. 01. 2022 a na v ňom citovanú judikatúru.

4.3 V závere vyjadrenia k odvolaniu žalovaného žalobca poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 25Cdo 1260/2023 zo dňa 25. 10. 2023 a uviedol, že na základe vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného uvedených skutočností žiada, aby odvolací súd odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zmenil v zmysle ním podaného odvolania tak, že v celom rozsahu žalobe vyhovie, a teda žalobcovi prizná aj zvyšok uplatnenej sumy náhrady nemajetkovej ujmy, ktorú požadoval priznať podanou žalobou. Zároveň navrhol, aby mu súd priznal voči žalovanému právo na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

5. Žalovaný vo vyjadrení k vyjadreniu žalobcu uviedol, že sa pridržiava svojich písomných vyjadrení vo veci samej, vrátane podaného odvolania, na ktoré v plnej miere odkazuje. Zdôraznil, že sa stotožňuje s výrokom II. odvolaním napadnutého rozsudku Okresného súdu Rimavská Sobota, ktorým súd prvej inštancie vo zvyšnej časti žalobu zamietol. Uviedol, že podľa jeho názoru nedošlo k naplneniu ani k preukázaniu žiadneho zo žalobcom uplatnených odvolacích dôvodov. Navrhol, aby odvolací súd

odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalobu v celom rozsahu zamieta a žalovanému priznáva nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

6. Krajský súd ako súd odvolací (§ 34 ods. 1 CSP) prejednal odvolania žalobcu a žalovaného v rozsahu a z dôvodov daných ust. § 379 a ust. § 380 CSP, bez nariadenia pojednávania podľa ust. § 385 ods. 1 CSP (a contrário) a odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa ust. § 388 CSP zmenil tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku.

7. Podľa článku 7, veta druhá a tretia Ústavy Slovenskej republiky, právne záväzné akty európskych spoločenstiev a Európskej únie majú prednosť pred zákonmi SR. Prevzatie právne záväzných aktov, ktoré vyžadujú implementáciu sa vykoná zákonom alebo nariadením vlády podľa článku 120 ods. 5.

8. Podľa článku 144 ods. 1 Ústavy SR, sudcovia sú pri výkone svojej funkcie nezávislí, a pri rozhodovaní sú viazaní ústavou, ústavným zákonom, medzinárodnou zmluvou podľa článku 7 ods. 2 a 5 a zákonom.

9. Podľa § 3 Civilného sporového poriadku (ďalej len "CSP"), súdy prejednávajú a rozhodujú súkromnoprávne spory a iné súkromnoprávne veci, ak ich podľa zákona neprejednávajú a nerozhodujú iné orgány.

10. Podľa § 85 ods. 1 a ods. 2 veta prvá zákona č. 315/2001 Z. z. o hasičskom a záchrannom zbore, služobný čas príslušníka je časový úsek, v ktorom príslušník vykonáva štátnu službu a je k dispozícii služobnému úradu. Služobný čas príslušníka je 40 hodín týždenne.

11. Podľa § 86 ods. 1 a ods. 2 zákona č. 315/2001 Z. z., služobný čas príslušníkov môže byť rozvrhnutý nerovnomerne. Nerovnomerne rozvrhnutý služobný čas príslušníkov je rozvrhnutý na obdobie šiestich mesiacov. Pri nerovnomernom rozvrhnutí nesmie byť dĺžka služobného času v jednotlivých služobných dňoch vyššia ako 18 hodín. Celková dĺžka vykonávania štátnej služby aj na ňu bezprostredne nadväzujúcej služobnej pohotovosti v mieste vykonávania štátnej služby je najviac 24 hodín v služobnom dni.

12. Podľa § 91 ods. 1 a ods. 3 zákona č. 315/2001 Z. z., štátnou službou nadčas je štátna služba vykonávaná nad rámec určeného služobného času. V kalendárnom roku možno príslušníkovi prikázať štátnu službu nadčas v rozsahu najviac 300 hodín.

13. Podľa § 92 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z., služobný úrad určuje príslušníkovi služobnú pohotovosť v štátnej službe v mieste vykonávania štátnej služby, ktorá bezprostredne nadväzuje na vykonávanie štátnej služby podľa § 86 ods. 2 v rámci rozvrhnutia služobného času.

14. Podľa § 97 ods. l písm. h) zákona č. 315/2001 Z. z., ako vykonávanie štátnej služby sa posudzuje čas náhradného voľna za štátnu službu nadčas a náhradného voľna za štátnu službu vo sviatok.

15. Podľa § 103 ods. 5 zákona č. 315/2001 Z. z., príslušníkovi v rozsahu a za podmienok ustanovených týmto zákonom okrem služobného príjmu patrí peňažná náhrada za služobnú pohotovosť v štátnej službe a za pohotovosť pri zabezpečovaní opatrení pre obdobie brannej pohotovosti štátu.

16. Podľa § 122 ods. 1 a ods. 3 zákona č. 315/2001 Z. z., ak je príslušníkovi podľa § 92 ods. 1 určená služobná pohotovosť, patrí mu za každú hodinu tejto pohotovosti peňažná náhrada 15 % zo sumy, ktorou je príslušná časť jeho služobného platu, a 30 % z tejto sumy, ak ide o deň služobného pokoja. Náhrada za služobnú pohotovosť podľa odsekov 1 a 2 nepatrí za čas, v ktorom došlo počas jej trvania k vykonaniu štátnej služby; takéto vykonávanie štátnej služby je štátnou službou nadčas.

17. Podľa čl. 1 bod 2 Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES (ďalej len "Smernica"), táto smernica sa vzťahuje na minimálne doby denného odpočinku, týždenného odpočinku a ročnej dovolenky, prestávky v práci a na maximálny týždenný pracovný čas a určité aspekty nočnej práce, práce na zmeny a rozvrhnutie práce.

18. Podľa čl. 1 bod 3 Smernice, táto sa vzťahuje na všetky odvetvia činnosti verejné a súkromné v zmysle článku 2 Smernice č. 89/391/EHS bez toho, aby boli dotknuté články 14, 17, 18 a 19 tejto smernice.

19. Podľa čl. 2 ods. 1 Smernice, pracovný čas je akýkoľvek čas počas ktorého pracovník pracuje podľa pokynov zamestnávateľa a vykonáva svoju činnosť alebo povinnosti v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi alebo praxou.

20. Podľa čl. 6 písm. b) Smernice, členské štáty prijmú opatrenia nevyhnutné na zabezpečenie toho, že v súlade s potrebou chrániť bezpečnosť a zdravie pracovníkov priemerný pracovný čas pre každé obdobie 7 dní vrátane nadčasov neprekročí 48 hodín.

21. Podľa čl. 16 písm. b) Smernice, členské štáty môžu ustanoviť pre uplatňovanie článku 6 (maximálny týždenný pracovný čas) referenčné obdobie nepresahujúce 4 mesiace.

22. Podľa § 11 Občianskeho zákonníka (ďalej len „Občiansky zákonník"), fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

23. Podľa § 13 ods. 1, 2, 3 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadosťučinenie. Pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Výšku náhrady podľa ods. 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

24. Podľa čl. 24 Všeobecnej Deklarácie ľudských práv, každý má právo na odpočinok a zotavenie vrátane rozumného vymedzenia pracovného času a pravidelnej platenej dovolenky.

25. Po prejednaní odvolaní žalobcu a žalovaného z hľadiska uplatnených odvolacích dôvodov dospel odvolací súd k záveru, že a) odvolanie žalovaného je opodstatnené pokiaľ ide o súdom prvej inštancie žalobcovi priznaný úrok z omeškania a že b) odvolanie žalobcu je opodstatnené pokiaľ ide o výšku priznanej náhrady nemajetkovej ujmy, a to z nižšie uvedených dôvodov:

26. V konaní nebolo sporné, že žalobca je príslušníkom Hasičského a záchranného zboru s miestom výkonu štátnej služby na Okresnom riaditeľstve Hasičského a záchranného zboru v Revúcej. Nárok na náhradu nemajetkovej ujmy odôvodnil žalobca dlhodobým porušovaním jeho práv garantovaných normami únijného práva; k tomuto malo dochádzať v súvislosti s prekračovaním maximálneho limitu týždenného pracovného času určeného čl. 6 písm. b) Smernice č. 2003/88/ES. Žalobca svoj procesný útok založil na argumentácii o nesprávnej transpozícii čl. 2 ods. 1 a čl. 6 písm. b) Smernice č. 2003/88/ ES do právneho poriadku Slovenskej republiky, konkrétne do zákona č. 315/2001 Z. z. Na podporu svojich tvrdení o porušovaní čl. 6 písm. b) Smernice č. 2003/88/ES, a teda o pravidelnom prekračovaní maximálneho týždenného pracovného času presahujúceho 48 hodín, žalobca predložil súdu prvej inštancie listinné dôkazy – výplatné pásky za mesiace 07/2020 až 06/2023. Súd prvej inštancie posúdil nárok žalobcu podľa ustanovení Smernice č. 2003/88/ES, zákona č. 315/2001 Z. z. a Občianskeho zákonníka. V odôvodnení odvolaním napadnutého rozsudku zároveň správne venoval pozornosť výkladu pojmov „pracovný čas“ či „čas odpočinku“; tieto vyplývajú jednak zo Smernice č. 2003/88/ES ako aj z judikatúry Súdneho dvora Európskej únie, na ktorú súd prvej inštancie v odôvodnení odvolaním napadnutého rozsudku poukázal a súčasne závery z nej vyplývajúce pri rozhodovaní o uplatnenom nároku správne aplikoval.

27. Odvolací súd, reagujúc na námietku žalovaného o nedostatku právomoci súdu prvej inštancie na prejednanie a rozhodnutie tohto sporu, poukazuje na ustanovenie § 3 ods. 1 CSP, v zmysle ktorého súdy prejednávajú a rozhodujú súkromnoprávne spory a iné súkromnoprávne veci, ak ich podľa zákona neprejednávajú a nerozhodujú iné orgány. Spor o náhradu škody spôsobenej jednotlivcovi porušením práva Únie v dôsledku nesprávnej transpozície smernice do vnútroštátneho právneho poriadku možno zaradiť medzi súkromnoprávny spor; iný orgán oprávnený rozhodovať o práve žalobcu na náhradu škody voči štátu pre porušenie práva Únie v Slovenskej republike neexistuje. Skutočnosť, že žalovaným v tomto spore je štát je bez právneho významu. Účastníkom občianskoprávnych vzťahov môže byť aj štát. Z judikatúry Súdneho dvora Európskej únie zároveň vyplýva, že spory o náhradu škody

spôsobenej porušením práva Únie medzi jednotlivcom a štátom rozhodujú príslušné vnútroštátne súdy (pozri napr. C-429/09). Z právnej teórie a z rozhodnutí Súdneho dvora Európskej únie (napr. C-456/98) zároveň vyplýva, že ak v konaní pred všeobecným súdom Slovenskej republiky vyplynie potreba aplikácie smernice, vnútroštátny súd sa nemôže vyhnúť porovnaniu ustanovení smernice s ustanoveniami právneho predpisu, do ktorého bola smernica transponovaná. Zároveň sa súd nemá uspokojiť len s uvedením tej- ktorej smernice v prílohe slovenského transpozičného predpisu a tým považovať smernicu za správne prebratú; súd by mal venovať pozornosť aj porovnaniu znenia smernice s vnútroštátnou právnou úpravou. Súd prvej inštancie tak bol nielen oprávnený, ale aj povinný skúmať, či zo strany žalovaného došlo k porušeniu práva Únie pri preberaní Smernice č. 2003/88/ES do zákona č. 315/2001 Z. z., ktorý tvorí súčasť právneho poriadku Slovenskej republiky, a teda súd prvej inštancie bol oprávnený a povinný skúmať, či jednotlivé ustanovenia zákona č. 315/2001 Z. z. zodpovedajú cieľom čl. 6 písm. b) Smernice č. 2003/88/ES; bez posúdenia tejto otázky by nebolo možné prejednávaný spor rozhodnúť.

28. Súd prvej inštancie dospel k správnemu záveru, že cieľ sledovaný čl. 6 písm. b) Smernice č. 2003/88/ES nebol v zákone č. 315/2001 Z. z. dosiahnutý. Predmetný článok Smernice ustanovuje, že priemerný pracovný čas pre každé obdobie siedmich dní vrátane nadčasov nesmie prekročiť 48 hodín. Pracovným časom je v zmysle čl. 2 ods. 1 Smernice akýkoľvek čas, počas ktorého pracovník pracuje podľa pokynov zamestnávateľa a vykonáva svoju činnosť alebo povinnosti v súlade s vnútroštátnymi predpismi a/alebo praxou; čas odpočinku je akýkoľvek čas, ktorý nie je pracovným časom (čl. 2 ods. 2). Podľa ustanovenia § 85 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z. je služobným časom príslušníka Hasičského a záchranného zboru časový úsek, v ktorom tento vykonáva štátnu službu a je k dispozícii služobnému úradu; služobný čas príslušníka Hasičského a záchranného zboru je 40 hodín týždenne (§ 85 ods. 2 veta prvá zákona č. 315/2001 Z. z.); služobný čas príslušníka Hasičského a záchranného zboru môže byť rozvrhnutý nerovnomerne; nerovnomerne rozvrhnutý služobný čas príslušníkov Hasičského a záchranného zboru je rozvrhnutý na obdobie šiestich mesiacov; pri nerovnomernom rozvrhnutí služobného času nesmie byť dĺžka služobného času v jednotlivých služobných dňoch vyššia ako 18 hodín; celková dĺžka vykonávania štátnej služby a na ňu bezprostredne nadväzujúcej určenej služobnej pohotovosti v mieste vykonávania štátnej služby je najviac 24 hodín v služobnom dni (§ 86 ods. 1, 2 zákona č. 315/2001 Z. z.). V zmysle ustanovenia § 92 ods. 1 citovaného zákona určuje služobný úrad príslušníkovi Hasičského a záchranného zboru služobnú pohotovosť v štátnej službe v mieste vykonávania štátnej služby, ktorá bezprostredne nadväzuje na vykonávanie štátnej služby podľa § 86 ods. 2 v rámci rozvrhnutia služobného času.

29. Z ustanovení § 85 ods.1, ods.2, § 86 ods.1, ods.2 a § 92 ods.1 zákona č. 315/2001 Z. z., vyplýva, že zákon oddeľuje vykonávanie štátnej služby príslušníka Hasičského a záchranného zboru v rámci služobného času a vykonávanie štátnej služby v rámci určenej služobnej pohotovosti; služobná pohotovosť sa však do služobného (pracovného) času príslušníka Hasičského a záchranného zboru nezapočítava, a to napriek tomu, že nejde o čas odpočinku predpokladaný Smernicou. Vnútroštátna právna úprava v zákone č. 315/2001 Z. z. umožňuje zamestnávateľovi žalobcu nezapočítať neaktívnu časť služobnej pohotovosti do služobného času a rozvrhnúť žalobcovi pracovný čas tak, že ten presiahne maximálnu hranicu týždenného pracovného času stanovenú v čl. 6 písm. b) Smernice č. 2003/88/ES. Zákon č. 315/2001 Z. z. tak v rozpore so Smernicou č. 2003/88/ES vyčleňuje zo služobného (pracovného) času príslušníka Hasičského a záchranného zboru čas určenej služobnej pohotovosti, hoci Smernica neumožňuje, aby členské štáty ponechali v platnosti alebo prijali inú definíciu pojmu „pracovný čas“.

30. Odvolací súd považuje za relevantné upriamiť pozornosť aj na porovnanie znenia posudzovaných ustanovení zákona č. 315/2001 Z. z. pred vstupom Slovenskej republiky do Európskej únie a po jej vstupe; dané ustanovenia boli prakticky v totožnom znení súčasťou zákona č. 315/2001 Z. z. už v znení účinnom od 01.04.2002; po vstupe Slovenskej republiky do Európskej únie došlo k zmene ustanovenia § 86 ods. 1, len čo sa týka nerovnomerného rozvrhnutia služobného času (z pôvodného obdobia celého roka došlo k zmene jeho rozvrhnutia na obdobie štyroch, resp. šiestich mesiacov) a výkon služobnej pohotovosti bol rozdelený na služobnú pohotovosť, ktorá bezprostredne nadväzuje na služobný čas (§ 92 ods. 1) a služobnú pohotovosť mimo rozvrhnutia služobného času (§ 92 ods. 2). V kontexte uvedeného mal odvolací súd za to, že žalovaný v rámci preberania smernice č. 2003/88/ES po vstupe do Európskej únie nezohľadnil skutočnosť, že pracovná pohotovosť je pracovným (služobným) časom pracovníka. V dôsledku tejto skutočnosti potom neobstojí tvrdenie žalovaného, že nebolo preukázané nesprávne

prebratie smernice č. 2003/88/ES, resp. že žiadne ustanovenie zákona č. 315/2001 Z .z. nie je v rozpore so smernicou.

31. Žalovaný v odvolaní poukázal na nevyhnutnosť rozlišovania medzi „prebratím smernice“ a „aplikáciou smernice“. V tejto súvislosti odvolací súd zdôrazňuje, že aj keď sa žalovaný na aplikácií Smernice č. 2003/88/ES, resp. zákona č. 315/2001 Z. z. voči žalobcovi priamo nepodieľa, je táto skutočnosť z hľadiska prejednávaného sporu bez právneho významu. Predpoklady zodpovednosti za škodu vychádzajú z objektívnej zodpovednosti členského štátu za takto vzniknutú škodu. Smernica č. 2003/88/ES je adresovaná členským štátom (čl. 29); žalovaný ako členský štát Európskej únie, a teda adresát Smernice, bol povinný prijať opatrenia legislatívnej a faktickej povahy za účelom dosiahnutia Smernicou sledovaného cieľa, t. j. bol povinný zabezpečiť jednotlivcovi Smernicou priznané právo na bezpečnosť a ochranu zdravia pri organizácií pracovného času. Ak k nesprávnej aplikácii Smernice došlo v dôsledku jej nesprávneho prebratia do právneho poriadku Slovenskej republiky, je štát zodpovedný aj za nesprávnu aplikáciu Smernice. Nakoľko je Smernica č. 2003/88/ES určená štátu, ktorý zodpovedá za jej správnu transpozíciu, v konaní o náhradu škody spôsobenej nesprávnym prebratím Smernice č. 2003/88/ES do právneho poriadku Slovenskej republiky je pasívne vecne legitimovaný ako žalovaný štát, za ktorý koná Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky ako ústredný orgán štátnej správy. Na základe uvedeného sa potom žalovaný neopodstatnene v spore bráni nedostatkom pasívnej vecnej legitimácie.

32. Pokiaľ ide o odvolaciu argumentáciu žalovaného, že Smernica č. 2003/88/ES sa na žalobcu nevzťahuje, táto argumentácia je totožná s jeho procesnou obranou prezentovanou v konaní na súde prvej inštancie. Žalovaný namietol nemožnosť uplatňovania Smernice č. 2003/88/ES na žalobcu z dôvodu, že štátnu službu príslušníkov Hasičského a záchranného zboru vykonávajúcich zásahovú činnosť možno subsumovať pod negatívne vymedzenie Smernice č. 89/391/EHS, konkrétne pod jej čl. 2 ods. 2. Súd prvej inštancie sa s touto otázkou rozsiahlo a najmä správne v odôvodnení odvolaním napadnutého rozsudku vysporiadal, preto odvolací súd už len na zdôraznenie správnosti poukazuje na to, že takýto právny názor vyplýva z judikatúry Súdneho dvora Európskej únie, pričom vnútroštátny súd je povinný plne uplatňovať výklad práva Únie, ktorý Súdny dvor EÚ podal (rozsudok C-261/21 zo dňa 07.07.2022).

33. Súdny dvor EÚ rozhodol, že článok 6 písm. b) Smernice č. 2003/88/ES má priamy účinok, teda priznáva jednotlivcom práva, ktoré môžu uplatniť priamo v konaní pred vnútroštátnymi súdmi. Rozhodol tiež, že Smernica č. 2003/88/ES sa má uplatniť na činnosti Hasičského a záchranného zboru, aj keď sú vykonávané zásahovými silami v teréne a nezáleží na tom, či sú zamerané na boj proti požiarom alebo na poskytnutie pomoci iným osobám, ak sú vykonávané za obvyklých podmienok v súlade s poslaním im zvereným, a to aj vtedy, keď zásahy, ku ktorým môžu tieto činnosti viesť, sú svojím charakterom nepredvídateľné a môžu vystaviť pracovníkov určitým rizikám. Na účely Smernice č. 2003/88/ES nemôže byť pojem pracovníka vykladaný podľa vnútroštátnych právnych predpisov rôzne, ale má autonómny význam vlastný právu Únie, keď za pracovníka sa považuje každý, kto vykonáva skutočné a konkrétne činnosti pre zamestnávateľa a právna povaha pracovnoprávneho vzťahu z hľadiska vnútroštátneho práva nemôže mať nijaký dosah na postavenie pracovníka v zmysle práva Únie. Skutočnosť, či je niekto podľa vnútroštátneho práva profesionálny alebo dobrovoľný hasič nie je relevantná na účely charakteristiky pracovníka, na ktorého sa vzťahujú ustanovenia Smernice č. 2003/88/ES (C-397/01 až C-403/01 vo veci Pfeiffer, body 52 a 55, C-429/09 vo veci Fuss, body 27 až 30, C-518/15 vo veci Matzak). Vzhľadom na uvedené je nedôvodná odvolacia námietka žalovaného o tom, že Smernica č. 2003/88/ES sa nevzťahuje na žalobcu ako príslušníka Hasičského a záchranného zboru a bez právneho významu je aj skutočnosť, či príslušník Hasičského a záchranného zboru plní svoje úlohy v pracovnom (služobnom) pomere ako hasič dobrovoľný, mestský alebo štátny. Článok 6 písm. b) Smernice č. 2003/88/ES predstavuje v rozsahu, v akom ukladá členským štátom maximálnu hranicu priemerného týždenného pracovného času, ktorá musí byť ako minimálna požiadavka priznaná každému pracovníkovi, dôležité pravidlo sociálneho práva Únie, ktoré nemožno podrobiť akejkoľvek podmienke alebo akémukoľvek obmedzeniu, a ktoré jednotlivcom priznáva práva, ktorých sa môžu dovolávať priamo pred vnútroštátnymi súdmi (C-429/09 vo veci Fuss, body 33 až 35 odôvodnenia). Členské štáty Európskej únie nemôžu jednostranne určiť rozsah pôsobnosti článku 6 písm. b) Smernice č. 2003/88/ES tak, aby uplatnenie z neho plynúceho nároku viazali na nejakú podmienku alebo ho určitým spôsobom obmedzovali (C-397/01 vo veci Pfeiffer bod 99, C-429/09 vo veci Fuss, body 35 a 52). Súdny dvor EÚ tiež opakovane judikoval, že čas pracovnej pohotovosti na pracovisku je potrebné v celom rozsahu zahrnúť do výpočtu maximálneho denného alebo týždenného pracovného času

(C-397/01 vo veci Pfeiffer, bod 95) a konštatoval, že pracovná pohotovosť vykonávaná pracovníkom v režime fyzickej prítomnosti v zariadení zamestnávateľa sa považuje ako celok za pracovný čas nezávisle od toho, akú prácu skutočne pracovník vykonáva (C-437/05 vo veci Vorel, bod 27). Osobitne v prípade hasičov Súdny dvor Európskej únie ustálil, že pracovný čas zodpovedajúci pracovnej pohotovosti a pohotovostnej službe, počas ktorých je dotknutý pracovník fyzicky prítomný na pracovisku, je súčasťou pojmu pracovný čas a nesmie prekročiť maximálny týždenný pracovný čas ustanovený Smernicou č. 2003/88/ES (C-429/09 vo veci Fuss, C-52/04 vo veci Personalrat der Feuerwehr Hamburg).

34. Nakoľko žalobca musí byť počas výkonu služobnej pohotovosti k dispozícii zamestnávateľovi na pracovisku, celý čas služobnej pohotovosti je potrebné započítať do pracovného času žalobcu. Bez vplyvu na porušenie článku 6 písm. b) Smernice č. 2003/88/ES je preto skutočnosť, že za pracovnú pohotovosť je žalobcovi vyplácaná náhrada (§ 122 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z.). Záver, že čas služobnej pohotovosti žalobcu je potrebné započítať do jeho pracovného času vyplýva aj z aktuálnej judikatúry Súdneho dvora EÚ, podľa ktorej „ak povaha a rozsah povinností a režim zodpovednosti, ktorý sa vzťahuje na pracovníka vyžadujú jeho fyzickú prítomnosť na mieste výkonu práce, resp. povinnosť byť pre svojho zamestnávateľa k dispozícii a obmedzenia uložené tomuto pracovníkovi počas doby pohotovosti sú takej povahy, že objektívne a veľmi významne ovplyvňujú možnosť tohto pracovníka slobodne nakladať v tejto dobe s časom, v rámci ktorého sa od neho výkon práce nepožaduje a venovať tento čas svojim vlastným záujmom, predstavuje táto doba služobnej pohotovosti pracovný čas pracovníka“ (pozri rozsudok C-214/20 zo dňa 11.11.2021, C-580/19 zo dňa 09.03.2021, C-107/19 zo dňa 09.09.2021 a C-344/19 zo dňa 09.03.2021). Vzhľadom na skutkové okolnosti prejednávaného sporu sa uvedený záver plne vzťahuje aj na žalobcu.

35. Zároveň je nesprávny tiež názor žalovaného, že čl. 17 ods. 1 Smernice č. 2003/88/ES umožňuje členským štátom, aby sa odchýlili od uplatňovania čl. 6 za predpokladu, že dodržujú všeobecnú zásadu ochrany bezpečnosti a zdravia pracovníkov, pričom jedným z dôvodov na neuplatňovanie je situácia, keď sa jedná o protipožiarne služby civilnej ochrany. Odvolací súd zdôrazňuje, že čl. 17 ods. 1 Smernice č. 2003/88/ES sa vzťahuje len na vrcholových riadiacich pracovníkov alebo na iné osoby s právomocou nezávislého rozhodovania (a), rodinných pracovníkov (b) alebo pracovníkov slúžiacich náboženské obrady v kostoloch a náboženských spoločenstvách (c). Na žalobcu ako pracovníka protipožiarnej ochrany sa vzťahuje čl. 17 ods. 3 písm. b) bod iii) danej Smernice, ktorý odklon od čl. 6 neumožňuje.

36. Odvolací súd považuje za správny záver súdu prvej inštancie o splnení predpokladov zakladajúcich zodpovednosť žalovaného za škodu vzniknutú na strane žalobcu, nárok na náhradu ktorej si žalobca uplatnil voči žalovanému vo forme náhrady nemajetkovej ujmy. Súd prvej inštancie v odôvodnení odvolaním napadnutého rozsudku správne konštatoval, že predpoklady vzniku zodpovednosti žalovaného za škodu vyplývajú z judikatúry Súdneho dvora Európskej únie, na ktorú judikatúru súd prvej inštancie v odôvodnení odvolaním napadnutého rozsudku poukázal. V zmysle uvedenej judikatúry Súdneho dvora EÚ zodpovedá štát jednotlivcovi za škodu spôsobenú porušením práva Únie ak: (a) porušená norma práva Únie priznáva právo fyzickým osobám alebo právnickým osobám alebo zakladá povinnosti pre členský štát, (b) porušenie práva Únie je dostatočne závažné a (c) medzi porušením práva Únie členským štátom a vznikom škody na strane jednotlivca existuje príčinná súvislosť, pričom o výške náhrady škody vždy rozhoduje vnútroštátny súd. Odvolací súd sa s takýmto záverom súdu prvej inštancie stotožňuje, pretože článok 6 písm. b) Smernice č. 2003/88/ES priznáva pracovníkom právo na priemerný týždenný pracovný čas vrátane nadčasov v rozsahu 48 hodín. Uvedený článok Smernice č. 2003/88/ES má priamy účinok, keďže priznáva jednotlivcom práva, ktoré môžu priamo uplatniť v konaní pred vnútroštátnymi súdmi. Ako bolo vyššie uvedené, ustanovenie článku 6 písm. b) Smernice č. 2003/88/ES nebolo do právneho poriadku Slovenskej republiky prebraté správne, pretože slovenský právny poriadok umožňuje, aby priemerný týždenný pracovný čas žalobcu vrátane nadčasov presiahol 48 hodín. Porušenie článku 6 písm. b) Smernice č. 2003/88/ES je zároveň vo vzťahu k žalobcovi dostatočne závažné, pretože ide o porušenie jasnej a konkrétnej normy Európskej únie, ktorá pokiaľ ide o hornú hranicu priemerného týždenného pracovného času neponecháva členským štátom priestor na voľnú úvahu a súčasne ide o porušenie práva Únie, ktoré je v zjavnom rozpore s judikatúrou ESD (napr. C-429/09).

37. V príčinnej súvislosti s porušením práva Európskej únie zo strany žalovaného došlo u žalobcu ku vzniku škody (nemajetkovej ujmy) v dôsledku zásahu do jeho práva na ochranu zdravia (čl. 40 Ústavy Slovenskej republiky), pretože účelom stanovenia maximálneho týždenného pracovného času bolo

podľa odôvodnenia Smernice č. 2003/88/ES zabezpečenie potreby odpočinku, aby pracovník v dôsledku vyčerpania alebo iného nepravidelného rozvrhnutia práce nespôsobil úraz sebe ani spolupracovníkom alebo iným osobám a aby si krátkodobo alebo dlhodobo nepoškodil zdravie a súčasne k vzniku škody (nemajetkovej ujmy) došlo aj v dôsledku zásahu do práva žalobcu na súkromie a rodinný život (čl. 19 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky), pretože žalobca musel reálne odpracovať viac, ako bol povinný v zmysle Smernice č. 2003/88/ES a na úkor svojich blízkych musel tráviť čas v práci a prichádzal o čas, ktorý by chcel a mohol venovať svojim najbližším, rodine, priateľom a záľubám.

38. Relevantnou nebola ani námietka žalovaného týkajúca sa nerovnomerného rozvrhnutia služobného času u hasičov v referenčnom období; v tejto súvislosti poukazuje odvolací súd na rozsudok Súdneho dvora Európskej únie zo dňa 11.04.2019 C-254/18 vo veci Syndicat des cadres de la sécurité intéreuere, v zmysle ktorého má byť priemerný maximálny týždenný pracovný čas 48 hodín rešpektovaný počas každého obdobia šiestich mesiacov zapadajúceho do rámca po sebe nasledujúcich pevných referenčných období.

39. Žalobca sa podanou žalobou domáhal zaplatenia náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 4.623,40 Eur. Zo súdom prvej inštancie vykonaného dokazovania vyplynulo, že žalobca v žalovanom období odpracoval 1.762,52 hodín služobnej pohotovosti, ktoré mu v rozpore s čl. 2 smernice č. 2003/88/ES neboli započítané do fondu pracovaného (služobného) času. Zásah do osobnosti žalobcu spôsobený tým, že v období od júla 2020 do júna 2023 pracoval v priemere viac ako 48 týždenne bol preukázaný a za tento zásah do práv žalobcu na súkromný a rodinný život ako aj zásah do práva na ochranu jeho zdravia patrí žalobcovi nárok na náhradu nemajetkovej ujmy.

40. V kontexte uvedeného okresný súd správne na posúdenie žalobou uplatneného nároku aplikoval § 11 v spojení s § 13 Občianskeho zákonníka, týkajúce sa nároku na náhradu nemajetkovej ujmy priznávanej fyzickým osobám v prípade zásahu do ich osobnostných práv. Len samotné konštatovanie porušenia práva Únie by vzhľadom na závažnosť porušenia práva Únie nebolo dostatočným zadosťučinením; dostatočným zadosťučinením sa javí byť práve odškodnenie v podobe peňažnej náhrady takto vzniknutej ujmy, čo v konečnom dôsledku správne konštatoval aj súd prvej inštancie v odôvodnení odvolaním napadnutého rozsudku. Zároveň netreba opomínať, že právo Európskej únie uznáva, že v dôsledku jeho porušenia môže dôjsť u poškodenej osoby k náhrade nemajetkovej ujmy (čl. 82 Nariadenia Európskej únie č. 2016/679). Vo vzťahu k výške náhrady nemajetkovej ujmy odvolací súd uvádza, že rozhodovacia prax Krajského súdu v Banskej Bystrici je taká, že priznávaná suma náhrad nemajetkových ujem za rovnaké porušenie práva EÚ a s tým spojené zásahy do osobnostných práv žalobcov sa spravidla pohybuje vo vyšších sumách ako je žalobcovi súdom prvej inštancie priznaná suma 1.500,- Eur (viď. napr. rozsudky Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 15Co/130/2023, sp. zn. 14Co/36/2022, sp. zn. 16Co/3/2023, sp. zn. sp. zn. 11Co/78/2023, sp. zn. 14Co/88/2023). V uvedenej súvislosti odvolací súd uvádza, že právny poriadok SR nemá výslovnú právnu úpravu týkajúcu sa práva jednotlivca na náhradu škody proti štátu spôsobenej porušením práva Únie, preto odvolací súd už v mnohých rozhodnutiach ustálil, že vzhľadom na zistený skutkový stav má ujma žalobcu (žalobcov) najbližšie k zásahu do osobnosti (analógia podľa §§ 11 až 13 Občianskeho zákonníka). V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na právne závery, ktoré vyplynuli z nálezu Ústavného súdu SR zo dňa 04.01.2007, sp. zn. III. ÚS 300/06, podľa ktorého „aj keď právne závery všeobecných súdov obsiahnuté v rozhodnutiach vo veci samej nemajú charakter precedensu, ktorý by ostatných sudcov rozhodujúcich v obdobných veciach zaväzoval rozhodnúť identicky, protichodné právne závery vyslovené v analogických prípadoch neprispievajú k naplneniu hlavného účelu princípu právnej istoty, ani k dôvere v spravodlivé súdne konanie (napr. IV. ÚS 49/06)“. Na základe uvedených skutočností odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I., v časti uloženej povinnosti žalovanému zaplatiť žalobcovi titulom náhrady nemaketkovej ujmy sumu 1.500,- Eur (a tým de facto aj vo výroku II.) podľa ust. § 388 CSP zmenil tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 4.491,40 Eur, do 15 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku, pričom od žalobcom uplatnenej sumy náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 4.623,40 Eur odpočítal sumu 132 Eur zodpovedajúcu premlčanej časti uplatneného nároku (ku ktorej sume dospel tak, že sumu 4.623,40 Eur vydelil počtom celých mesiacov, za ktoré si žalobca uplatnil náhradu nemajetkovej ujmy, pričom sa nestotožnil s názorom súdu prvej inštancie, že premlčanému nároku zodpovedá nárok za obdobie od 15. 07. do 21. 07. 2020, kedy žalobca odpracoval nad rámec 48-hodinového pracovného času 24 hodín, pretože v danom prípade nejde, tak ako je vyššie konštatované, o mzdový nátok, ale o náhradu nemajetkovej ujmy, kde výpočty žalobcu nie sú záväzné, ide len o určitý algorizmus – vodítko, od ktorého žalobca odvodil výšku uplatňovanej náhrady nemajetkovej ujmy) konštatujúc, že aj keď

je predmetom konania v prejednávanom spore náhrada škody od štátu za porušenie práva Európskej únie v dôsledku nesprávnej transpozície Smernice, keďže sa na výpočet náhrady škody analogicky aplikujú ustanovenia o náhrade nemajetkovej ujmy (§ 13 ods. 2 a 3 Občianskeho zákonníka), v záujme jednotnosti právneho posúdenia aj na premlčanie uplatneného nároku je potrebné aplikovať všeobecnú trojročnú premlčaciu dobu ako v prípade nároku na náhradu nemajetkovej ujmy. Všeobecná trojročná premlčacia doba plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz; tým je objektívne vymedzený začiatok plynutia premlčacej doby od slova „právo mohlo vykonať"; tento okamih je daný objektívne a nezávisle na subjektívnej okolnosti, teda na tom či oprávnený subjekt vedel alebo nevedel o svojom práve. Na základe uvedeného neobstojí argumentácia žalobcu, že premlčanie uplatneného nároku na náhradu nemajetkovej ujmy za mesiac júl 2020 plynie až od splatnosti mzdy za tento mesiac, teda od 10.08.2020, kedy sa žalobca dozvedel, že mu nemajetkovú ujmu žalovaný v mzde nenahradil, pretože plynutie premlčacej doby nie je závislé od tejto subjektívnej vedomosti žalobcu. Navyše predmetom konania nie je mzdový nárok žalobcu, preto uplatnený nárok na náhradu nemajetkovej ujmy nemá žiadny súvis so mzdou žalobcu a jej splatnosťou. V nadväznosti na uvedené odvolací súd uvádza, že žalobca sa pri vynaložení náležitej starostlivosti mohol dozvedieť o prekročení priemerného týždenného pracovného času už v priebehu príslušného mesiaca, resp. najneskôr deň po uplynutí príslušného mesiaca, za ktorý požaduje náhradu nemajetkovej ujmy, nakoľko by sám mal vedieť, koľko hodín spolu v priebehu príslušného mesiaca odpracoval; na to nie je potrebná výplatná páska, resp. mzdový list. Vo vzťahu k samotnej výške uplatnenej náhrady nemajetkovej ujmy pre úplnosť odvolací súd uvádza, že pokiaľ žalovaný vo vzťahu k výške uplatnenej sumy náhrady nemajetkovej ujmy okrem iného v odvolaní namietal aj spôsob jej výpočtu žalobcom, tak je potrebné zdôrazniť, že súd určuje výšku peňažnej náhrady nemajetkovej ujmy voľnou úvahou s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu osobnostného práva žalobcu došlo, spôsob jej výpočtu zvolený žalobcom nie je preto pre jej určenie súdom rozhodujúci; podstatná je závažnosť takto vzniknutej ujmy konštatovaná predovšetkým rozhodovacou praxou Súdneho dvora EÚ.

41. Pokiaľ ide o žalobou uplatnený nárok na úroky z omeškania z peňažnej náhrady nemajetkovej ujmy odvolací súd uvádza, že sa nestotožňuje s názorom súdu prvej inštancie, uvedeným v odseku 55. odôvodnenia odvolaním napadnutého rozsudku, kde súd prvej inštancie uviedol, prečo podľa jeho názoru patrí žalobcovi z priznanej sumy náhrady nemajetkovej ujmy aj nárok na úroky z omeškania. Odvolací súd poukazuje pritom na ustálenú rozhodovaciu prax Najvyššieho súdu SR riešiacu otázku omeškania s plnením peňažnej náhrady nemajetkovej ujmy v prípadoch priznania tejto náhrady z dôvodu neoprávneného zásahu do práv na ochranu osobnosti, keďže peňažná náhrada nemajetkovej ujmy bola žalobcovi priznaná na základe analogickej aplikácie § 11 a § 13 Občianskeho zákonníka, preto je namieste analogicky aplikovať aj judikatúru NS SR riešiacu otázku omeškania s plnením peňažnej náhrady nemajetkovej ujmy. V uvedenej súvislosti poukazuje odvolací súd na rozsudok NS SR sp. zn. 1Co 15/97 zo dňa 24. 06. 1998, uverejnený v Zbierke stanovísk NS SR a rozhodnutí súdov SR pod R 45/2000, ktorého právna veta znie: „Povinnosť zaplatiť náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vzniká až na základe súdneho rozhodnutia, v ktorom je určená doba plnenia, až uplynutím takto určenej lehoty na plnenie sa dlžník dostáva do omeškania". Rovnaký právny názor vyslovil NS SR aj v rozhodnutí sp. zn. 6Cdo/185/2011 zo dňa 14. O3. 2012, na ktoré poukázal vo vzťahu k úrokom z omeškania vo svojom odvolaní žalovaný. Pokiaľ žalobca vo vzťahu k tejto otázke poukázal na rozhodnutie NS SR sp. zn. 8Cdo/191/2020 zo dňa 27. 01. 2022, odvolací súd uvádza, že z odôvodnenia uvedeného rozhodnutia NS SR (sp. zn. 8Cdo/191/2020 zo dňa 27. 01. 2022) jasne a zreteľne vyplýva, že predmetom uvedeného konania bol nárok na náhradu nemajetkovej ujmy uplatnený v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z., ktorý zákon v ust. § 16 ods. 4 výslovne upravuje nárok na úrok z omeškania. V tomto konaní však súd prvej inštancie, tak ako je vyššie uvedené, na posúdenie žalobou uplatneného nároku na náhradu nemajetkovej ujmy aplikoval ust. § 11 a ust. § 13 Občianskeho zákonníka, nie zákon č. 514/2003 Z. z., ktorý (resp. ktorého ustanovenia) na daný spor nedopadá. Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v tej časti výroku I., v ktorej súd prvej inštancie priznal žalobcovi úrok z omeškania vo výške 9,25 % zo sumy 1.500,- Eur od 03.09. 2023 do zaplatenia podľa ust. § 388 CSP zmenil tak, že žalobu v tejto časti zamietol.

42. O trovách konania (prvoinštančného a odvolacieho) rozhodol odvolací súd podľa ust. § 396 ods. 2 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP a ust. § 262 ods. 2 CSP tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi z priznanej sumy náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania v rozsahu 100 %, do troch dní od právoplatnosti uznesenia, ktorým súd prvej inštancie rozhodne o ich výške.

43. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0 (§393 ods. 2 druhá veta CSP).

44. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov členov senátu 3 : 0 (§ 393 ods. 2 druhá veta CSP).

45. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov členov senátu 3 : 0 (§ 393 ods. 2 druhá veta CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak
a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,
a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak
a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie,

lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie,
a) ktorému súdu je určené,
b) kto ho robí,
c) ktorej veci sa týka,
d) čo sa ním sleduje a
e) podpis.
(§ 127 ods. 1 CSP).

Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania (§ 127 ods. 2 CSP).

Strany konania majú možnosť zvoliť si advokáta alebo obrátiť sa na Centrum právnej pomoci so žiadosťou o poskytnutie právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP). Žiadateľ, u ktorého hrozí nebezpečenstvo zmeškania lehoty, môže zároveň so žiadosťou požiadať centrum o predbežné poskytnutie právnej pomoci (§ 11 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z. z.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa predchádzajúceho odseku neplatí, ak je
a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Ak má dovolanie vady podľa § 429 a dovolateľ na výzvu súdu prvej inštancie na odstránenie vád neodstráni vady, následkom neodstránenia vád dovolania je odmietnutie dovolania.